№ 118 (2618) ■ Субота, 7 липня 2001 року ■ Ціна договірна

Голос України

Газета Верховної Ради України

Наш статус особливого партнерства з НАТО щорік наповнюється дедалі більшим змістом. *Про це заявив Голова Верховної Ради України Іван Плющ на зустрічі з генеральним секретарем НАТО лордом Робертсоном.*

Фото Юрія ІЛЬЄНКА.

ЦЬОГО ДНЯ

■ *1078 р.* *Засновано Києво-Печерський монастир.* ■ *1768 р.* *Царські війська схопили Залізняка, Гонту та інших ватажків Коліївщини.* ■ *1906 р.* *Народився критик і літературознавець Давид Копиця. Був, зокрема, редактором журналу «Вітчизна».* ■ *1916 р.* *Народився Марко Антонович, історик, публіцист, громадський діяч.* ■ *1923 р.* *У Празі засновано Український високий педагогічний інститут.* ■ *1933 р.* *Загинув Микола Скрипник, державний і партійний діяч УРСР, націонал-комуніст.*

У парламенті Робертсон почувається як удома

«Попри те, що співробітництво з НАТО неоднозначно сприймають у нашому суспільстві, ми вважаємо, що глобалізація, яка відбувається у світі, потребує реорганізації, вдосконалення і серйозної перебудови всіх інститутів, зокрема й такого, як НАТО», — заявив глава українського парламенту. Україна розглядає партнерство з альянсом з тих позицій, що наша країна є суб'єктом нової концепції й системи безпеки в Європі та світі. Іван Плющ надав Джорджу Робертсону можливість поспілкуватися в парламенті не лише з палкими прихильниками НАТО, а й з їхніми опонентами.

У свою чергу, Дж. Робертсон зазначив, що йому цікаво вислухати весь спектр думок про наше співробітництво, а до опозиційних — йому не звикати: «У парламенті я почуваюся як удома.

(Закінчення на 5-й стор.).

«Процеси йдуть навпаки, а не в протилежному напрямі»

Учора між Україною і Таджикистаном підписано Договір про дружбу й співробітництво. На який термін? «На все життя, що залишилося», — відповів на запитання журналістів Президент України Леонід Кучма. Під час першого офіційного візиту глави Таджикистану Емомалі Рахмонова в Київ підписано ще дванадцять угод. Президенти були налаштовані рішуче і заявили, що за короткий строк готові створити потужне правове поле для взаємовигідної співпраці, окресливши дуже райдужні її перспективи. Рахмонов був вельми переконливий. Настільки, що журналістам захотілося, не гаючи часу, самим подивитися на незліченні багатства цієї країни, виснаженої війною і сусідством з Афганістаном.

(Закінчення на 5-й стор.).

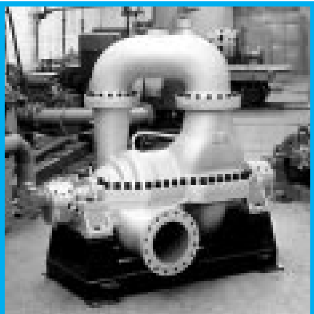

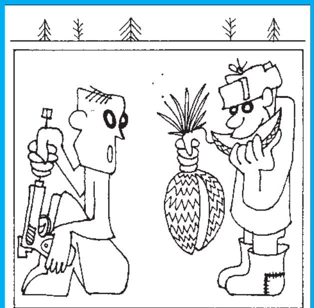

Маємо Україну. Тепер треба створити справжніх українців

«Народи, які не мають власної філософії, не витворили власної національної ідеї.., ніколи не зможуть стати самостійними і дорослими. Вони, наче вічні діти, завжди будуть об'єктом ідеологічного маніпулювання, ніколи не зможуть відрізнити істину від неправди, важливе від другорядного, справжні свої інтереси від дурного гонору».

Юрій ВІЛЬЧИНСЬКИЙ, письменник.

Центр українознавства започаткував постійно діючий «круглий стіл», на засідання якого виносяться не просто важливі, а визначальні у поступальному розвиткові українського народу питання. Перше таке засідання було присвячене «Проблемі походження українців». Тема другого — «Українська національна ідея та проблеми формування національної ідентичності».

В обговоренні взяли участь заступник Голови Верховної Ради Степан Гавриш, відомі політики, провідні фахівці в галузі філософії, історії, культури, психології, економіки, техніки.

(Закінчення на 4-й стор.).

ТВІЙ ДЕНЬ, ІВАНЕ!

Колись на Івана Купала дівчата випробовували долю, пускали вінки по воді — куди попливе, туди й заміж іти. Важко припустити, що дівчата при цьому покладалися на волю сліпого випадку — де ви бачили таких дівчат? Весь секрет був у тім, що свій вінок ти спрямовуєш за течією своїми руками і від тебе залежить, чи попливе він саме туди, куди тобі треба. У порівнянні з цим способом нинішня мода на гороскопи здається обмеженою й ненадійною. А втім, дівчата лишилися ті самі, розумні й передбачливі, кожна знаходить свого Івана і відкриває йому очі на світ, і каже: «Дивися, це твій день, Іване!», і Йван вірить, бо нам хочеться вірити...

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Чи матиме місто-герой свого голову?

Парламентська хроніка

Ранкове і денне засідання 6 липня

Сесія розглянула проект закону про місто-герой Севастополь. Законопроект передбачає розмежування повноважень між органами місцевого самоврядування та виконавчої влади. Зокрема, обрання в місті Севастополі прямим голосуванням міського голови, передачу місцевій владі багатьох господарських функцій, створення в міських населених пунктах, віддалених від центру, самоврядних організацій мешканців із власним бюджетом тощо. Водночас за державною адміністрацією залишаються функції, обумовлені спеціальним статусом міста-героя.

(Закінчення на 2-й стор.).

P. S. У червні цього року в Україні зареєстровано 1880 потерпілих на виробництві

Хліб насущний їдять вільні люди

На парламентських слуханнях «П'ята річниця прийняття Конституції України. Права і свободи громадян України — сподівання і реальність» від фракції «Батьківщина» виступив народний депутат України Віктор Терен. Друкуємо його виступ за квотою фракції.

Права та свободи і громадянина, і держави в цілому —невіддільні і вічні, як земля під сонцем. Коли поставало питання, що вибирати — свободу чи хліб, то ще стародавні греки радили обирати свободу, тому що тільки той народ, який віддавав перевагу свободі, мав і свободу, і хліб насущний. Перенесемося в координати вже минулого сторіччя і згадаємо ту жахливу помилку, якої допустився український народ після жовтневого перевороту. Спокушений обіцянками більшовиків отримати задарма і землю, і заводи й фабрики, він втратив основне — незалежність України, а, втративши волю, замість дешевого хліба отримав колгоспне рабство й концтабори. Польща, Фінляндія віддали перевагу свободі, а тому й не мали вони ні концтаборів, ні голодоморів.

Якоюсь мірою ситуація повторюється й тепер. Після розпаду Союзу Прибалтійські країни як найбільшу святиню бережуть свою свободу, не вступали ні в які СНД чи МПА, і мають сьогодні і волю, і пошану світової спільноти, і середню зарплату в 400 доларів. А українська влада й донині ніяк не збагне абеткової істини, що економічні труднощі не можна долати лише засобами економіки. І коли ми говоримо про соціальні права громадян та вимагаємо в уряду знайти можливості для їх дотримання, то це лише спроби вилікувати соціальні симптоми хвороби, яка починається з традицій сталінізму, беззаконня, зневаги до прав і свобод людини. Тобто аспірин не допоможе, коли держава перебуває в тоталітарній комі.

(Закінчення на 7-й стор.).

Наша тривога

Майор підкинув роботу прокурорам

Позавчора на засіданні парламентської тимчасової слідчої комісії, яку очолює Олександр Лавринович, заступник Генпрокурора Олексій Баганець інформував про хід розслідування «справи Гонгадзе».

ГПУ, як з'ясувалося з цієї інформації, притаманні не тільки об'єктивність і компетентність, а й непохитність принципів. Вона і далі вважає «найреальнішою» версію про вбивство журналіста наркоманами, які за злою, але справедливою іронією долі пізніше самі були знищені вбивцями. Чому саме цю версію піднімають на «щит», пояснити дуже просто. Тому що тільки за нею «люди дають показання». Цілком логічний аргумент. Має рацію пан Баганець: звичайно, за версією, популярною в народі, — завдяки кількамісячним зусиллям майора Мельниченка — «не всі люди дають показання». Кілька — точно не дають.

Хоча Генпрокуратура, будьмо об'єктивні, не зациклюється на наркоманах. Крім «найреальнішої», у них є й інші слідчі гіпотези, які «також відпрацьовуються» за оновленим планом слідчих дій. Олексій Баганець, до речі, виявив фахову мужність і особисто допитав Олександра Волкова — лідера «Демократичного союзу» (свого часу його та київського кримінального авторитета Киселя, нагадаю, звинувачували в причетності до зникнення журналіста. — **Авт.**). Щоправда, до Киселя справа не дійшла, оскільки «не було такої можливості».

Згадав куратор слідства і «куратора» цифрового диктофону. ГПУ не може навіть за оновленими планами посилатися на записи Миколи Мельниченка, бо немає висновків експертизи про те, що вони достовірні. Втім, «диванні» зусилля майора в екзилі не викреслено з історії. Нині «начебто розмовами» втішають слух на Різницькій. За словами О. Баганця, Генпрокуратура розшифровує записи Мельниченка. Не позаздриш вухам «шифрувальників»...

Однак не це найприкріше на даному етапі слідства. На засіданні комісії представників ГПУ було чи не більше, ніж членів самої комісії. Аж три заступники Генпрокурора з'явилися перед «ясні очі» депутатів. Але на засіданні вже вкотре не вистачало кворуму. З таким контролем не дивно, чому «люди дають показання» лише за однією версією.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Амністія незакоренілим злочинцям і знеціненим вкладам

Вечірнє засідання 5 липня

Парламентська хроніка

На підприємствах, в установах та організаціях 4% робочих місць має бути виділено для працевлаштування інвалідів, а якщо там працює від 15 до 25 чоловік, —одне робоче місце. Такі зміни до закону «Про основи соціального захищеності інвалідів» прийняли депутати на початку вечірнього засідання.

Крім того, згідно із законом, керівники підприємств, установ та організацій нестимуть відповідальність за невиконання зазначених нормативів. Якщо кількість працюючих інвалідів менша за встановлену нормативом, підприємствам, установам чи організаціям доведеться платити за кожне робоче місце, не зайняте інвалідом, штраф у розмірі середньої річної зарплати.

Прийнятий парламентом закон про амністію з нагоди 10-річчя незалежності України передбачає випустити до 1 вересня 2001 р. на волю 35 тисяч осіб. Однак цей закон не стосується закоренілих злочинців: від покарання за гратами можуть бути звільнені, зокрема, хворі на туберкульоз, жінки, засуджені за нетяжкі злочини на строк до 5 років включно. Виконання закону покладається виключно на суди. Однак з ініціативою про амністію можуть також виступити прокурор, органи дізнання і попереднього слідства, установи виконання покарань чи навіть самі звинувачувані, підсудні й засуджені.

Ухвалено законодавчий акт на захист інтересів мільйонів вкладників колишнього Ощадбанку СРСР. Зміни до закону «Про державні гарантії відновлення заощаджень громадян України» передбачають, що проіндексовані грошові заощадження повертатимуться вкладникам протягом п'яти років, починаючи з 1 січня 2002 року. Закон встановлює розмір цих повернень залежно від суми, яка була на рахунку: до 1001 грн. —повертатимуться 100%, від 1001 до 1500 грн. — 80%, від 1501 до 2500 грн. — 60%, від 2501 до 5000 грн. — 40%, понад 5 тис. грн. — 20%. Невиплачена частина грошових заощаджень громадян включається до складу внутрішнього державного боргу і підлягає реструктуризації шляхом розстрочення її виплати населенню до 1 січня 2011 року. Для одержання заощаджень вкладники повинні отримати дозвіл в Державній податковій адміністрації за місцем проживання на відкриття спеціального рахунку в установах Ощадбанку України. Кожен вкладник матиме право отримати 50% суми готівкою, а 50% перераховуватимуться на оплату житлово-комунальних послуг. Нагадаємо, що закон набере чинності з 1 січня 2002 року лише після підписання Президентом.

Парламент також прийняв у цілому закон про альтернативні джерела енергії, зміни до законів «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті», «Про державне регулювання виробництва і торгівлі спиртом етиловим, коньячним і плодовим, алкогольними напоями та тютюновими виробами», «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», до Кодексу про адміністративні правопорушення щодо порушень при плануванні й забудові територій, ратифікував ряд міжнародних угод.

У першому читанні схвалено проекти законів про вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів, про вибори депутатів ВР Криму, зміни до закону «Про оплату праці» та інші. Депутати не підтримали проект закону про судовий устрій, який ще доведеться узгоджувати.

Юліана ШЕВЧУК.

Чи матиме місто-герой свого голову?

Ранкове і денне засідання 6 липня

(Початок на 1-й стор.).

Обговорення законопроекту засвідчило протилежні підходи до нього в сесійній залі. Ліві фракції висловилися за його підтримку. Однак є й інша концепція щодо проекту закону про місто-герой Севастополь, розроблена народними депутатами Романом Безсмертним і Юлієм Іоффе, де вибори міського голови не передбачено і перевага надається державній формі управління містом. Вирішуватиме голосування.

Розглянуто також проект закону про акціонерні товариства. У доповіді голови Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку Олега Мозгового та співдоповіді Олександра Слободяна констатовано, що у процесі приватизації та ринкових перетворень багато підприємств стали акціонерними товариствами, а їхні працівники —акціонерами. Отож в Україні 70 відсотків продукції виробляють акціонерні товариства, із 36 тисяч яких 12 тисяч — відкриті.

Законопроект передусім спрямований на захист прав акціонерів, регламентує порядок обрання та функції наглядових рад, наділяє головними правами загальні збори акціонерів у вирішенні таких питань, як укладання договорів про господарську діяльність, залучення інвестицій, зокрема іноземних, оплату акцій у натуральній формі тощо.

Сесією розглянуто проекти законів про внесення змін до деяких законів України за результатами парламентських слухань «Проблеми інформаційної діяльності, свободи слова, дотримання законності та стану інформаційної безпеки» та про Державний комітет ядерного регулювання України.

Пропоновано цілу низку змін до законів, що забезпечують інформаційну діяльність в Україні та свободу слова, соціальний захист журналістів, створення конкурентного середовища, ліцензування друкованих та електронних ЗМІ тощо.

Державному комітету ядерного регулювання пропонується, зокрема, установити звіт комітету перед Радою Національної безпеки і оборони України.

Парламентарії обговорили проект закону «Про Фонд захисту громадян-інвесторів», доповідала народний депутат Наталія Вітренко. Обговорення законопроекту показало відсутність єдності в цьому питанні, а профільний комітет цей законопроект рекомендував відхилити.

Голова Верховної Ради України Іван Плющ поінформував про перехід народних депутатів Сергія Сопруна та Ореста Фурдичка до фракції «Регіони України».

Анатолій КАРАСЬ.

ЗАКОНоДАВець

У новому кодексі — 12 видів покарань

НОВА НОРМА. Верховна Рада ухвалила новий Кримінальний кодекс України (далі — КК).

ЦЕ ОЗНАЧАЄ, що в основному завершено реформування вітчизняного кримінального законодавства і відповідно до нових соціально-економічних умов визначено засади кримінальної відповідальності та покарання.

Нагадаємо, що КК є одним із найважливіших законів будь-якої держави, бо: 1) визначає ту останню межу, яку не дозволено переступати у суспільстві будь-кому; 2) є основою правової бази для боротьби із злочинністю, центральним нормативно-правовим актом правоохоронної системи; 3) містить найбільш потужний арсенал охоронних норм, спрямованих на забезпечення конституційних прав і свобод людини і громадянина. До того ж КК — це своєрідне дзеркало процесів, які відбуваються у суспільстві, індикатор його морального здоров'я, показник рівня суспільної правосвідомості.

З огляду на це, ми плануємо у подальших випусках «ЗАКОНоДАВця» предметно зупинитися на багатьох ключових положеннях нового КК. А сьогодні пропонуємо загальний погляд на основні положення нового КК.

Перше. Новий КК у принципі зберігає основні відомі нам підходи щодо криміналізації діянь, підстав кримінальної відповідальності, призначення покарання тощо. Ключовим його положенням залишається те, що єдиною ***підставою кримінальної відповідальності є вчинення особою суспільно небезпечного діяння, яке містить склад злочину***, передбаченого цим кодексом. Надзвичайно важливе і положення КК про те, що ***застосування закону про кримінальну відповідальність за аналогією заборонено***.

У новому КК збережено принципові положення щодо ***віку кримінальної відповідальності***: як і було раніше, за загальним правилом особа може нести таку відповідальність при досягненні нею 16-річного віку; за певні злочини (вичерпний перелік яких визначено у законі — ст. 22 КК) — з 14-річного віку. Разом з тим, уперше у вітчизняному КК окремим розділом передбачено особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх. Неповнолітні, які вчинили злочин, матимуть більше підстав для звільнення від кримінальної відповідальності і на призначення м'якшого покарання.

Розширено і коло обставин, що виключають злочинність діяння. Крім традиційних — необхідної оборони, крайньої необхідності і затримання злочинця, — новий КК визначив підстави і умови звільнення від кримінальної відповідальності особи, яка вчинила суспільно небезпечне діяння під фізичним чи психічним примусом, внаслідок виконання наказу чи розпорядження, виправданого ризику, під час виконання спеціального завдання.

КК передбачив нову ***систему покарань***, яких всього нараховується дванадцять. З'явилися невідомі до цього такі види покарання, як арешт, службове обмеження для військовослужбовця, громадські роботи, обмеження свободи. Отже, ***система покарань розширена за рахунок альтернативних позбавленню волі видів покарань***. У новому КК відсутня смертна кара, яка, як відомо, дещо раніше в нашій країні була замінена довічним позбавленням волі.

Новий КК розширив коло діянь, що визнаються злочинними. Це відбулося за рахунок виділення спеціальних складів злочинів і криміналізації нових діянь, які попереднім КК злочинними не визнавалися. Новими злочинами, зокрема, визнані: порушення прав пацієнта (ст. 141); насильницьке донорство (ст. 144); експлуатація дітей (ст. 150), примушування до участі у страйку чи перешкоджання участі у страйку (ст. 174); перешкоджання законній професійній діяльності журналістів (ст. 171); порушення права на отримання освіти (ст. 183); порушення права на безплатну медичну допомогу (ст. 184); створення злочинної організації (ст. 255); терористичний акт (ст. 258); проституція, примушування чи втягнення в заняття проституцією (ст. 303); легалізація (відмивання) грошових коштів та іншого майна, здобутих злочинним шляхом (ст. 209); незаконна приватизація державного або комунального майна (ст. 233).

Водночас ряд діянь декриміналізовано. Зокрема, такі, як образа і наклеп, захист від яких здійснюватиметься відтепер лише цивільно-правовими засобами.

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ, що КК містить прикінцеві та перехідні положення, які обумовлюються переходом від застосування одного закону до іншого і визначають у цьому зв'язку багато важливих питань щодо кримінальної відповідальності і покарання.

ДЛЯ ДОВІДКИ: Кримінальний кодекс прийнято парламентом 5 квітня ц. р., він набирає чинності з 1 вересня 2001 р. З його повним текстом можна ознайомитися в «Голосі України» за 19 червня ц. р.

Про основні положення КК — у подальших публікаціях «ЗАКОНоДАВця».

Микола МЕЛЬНИК, кандидат юридичних наук.

Ведучі рубрики нагадують норму ст. 68 Конституції України:

«Незнання законів не звільняє від юридичної відповідальності».

Анатолій БЕНЬ, оглядач «Голосу України».

Молочні ріки та йогуртові береги «Галактону»

Ювілей

Тут пахне молоком і дитинством. У цехах ВАТ «Галактон», мов у казковій молочній країні, народжується смачна, корисна та високоякісна продукція. Саме в цьому, щоб громадянам України її не забракло, за словами голови Спостережної Ради ВАТ «Галактон» Вадима Гуржоса, і полягає основна місія підприємства.

Сьогодні «Галактон», наступник Київського молокозаводу №2, відзначає своє сорокаліття. Створювався завод у 1961 році за особливим розпорядженням Микити Хрущова як важливий об'єкт семирічки. Тоді перед ним ставилося стратегічне завдання — забезпечити столицю України молочними продуктами. Втім, за чотири десятиліття це завдання не змінювалося. У виробничому житті ювіляра були і злети, і падіння. Трансформувавшись у ВАТ «Галактон», завод переживає свій ренесанс.

У його асортименті: фруктові йогурти, солодкі сирки, ряжанка, сметана, кефіри, молоко...

«Галактон» один із перших в Україні налагодив випуск молочних продуктів з лікувально-оздоровчими якостями серії БІО. Їх відповідність світовим стандартам підтверджена спеціально проведеними клінічними випробуваннями. Навіть звичайне молоко тут перетворюють на казкове, насичуючи його вітамінами й кальцієм.

На урочистих зборах, присвячених ювілею підприємства, віце-прем'єр України Леонід Козаченко зазначив, що успіхи «Галактона», одного з лідерів вітчизняної галузі, яка переробляє сільськогосподарську продукцію, — результат умілого поєднання сучасного менеджменту і реформ, що проводяться в країні.

Найближчим часом «Галактон» береться освоїти і дитячий асортимент, причому для найменших споживачів, і вийти зі своєю продукцією на світовий ринок.

Ювіляра прийшли привітати народні депутати, громадські діячі, представники Київських міської та обласної державних адміністрацій. Від імені Президента України кращим працівникам заводу було вручено вітальні грамоти.

Віце-прем'єр України Леонід Козаченко зачитав особисте поздоровлення від Прем'єр-міністра України Анатолія Кінаха. Свої привітання заводу надіслали Людмила Миколаївна Кучма, глава Київської облдержадміністрації Анатолій Засуха, міський голова Олександр Омельченко.

Ольга ВАУЛІНА.

На знімках: директор «Галактону» Вадим Гуржос знайомить гостей з продукцією заводі;.через кілька годин ці йогурти надійдуть на прилавки магазинів.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Висновок остаточний, оскарженню не підлягає

Конституційний Суд України оприлюднив висновок у справі за зверненням Верховної Ради України щодо відповідності проекту закону України «Про внесення змін до Конституції України» в частині внесення змін до статті 81 Конституції вимогам Основного Закону України. Відповідно до проекту передбачається, що народний депутат України, обраний за виборчим списком політичної партії, блоку політичних партій, у разі виходу з їх складу, достроково припиняє свої повноваження на підставі закону, який набирає чинність з дня його опублікування.

Найактуальнішим питанням було визначення необмеження чи скасування прав і свобод депутата як людини і громадянина. Висновок Конституційного Суду був однозначний — зміни, що передбачаються проектом закону, не обмежують прав і свобод народного депутата України, оскільки вони пов'язані лише з його спеціальним статусом, що випливає з характеру повноважень, покладених на народного депутата України у зв'язку з виконанням ним державних функцій. Також зміни, запропоновані законопроектом, не зачіпають і прав виборців, не спрямовані на ліквідацію незалежності чи на порушення територіальної цілісності України і відповідають вимогам Конституції. Отже, останнє слово тепер залишається за депутатами.

Наталя ГЕЛЕТКО.

Депутати проти чергової афери

Верховна Рада України утворила тимчасову слідчу комісію для з'ясування причин, що призвели до кризи Акціонерного комерційного агропромислового банку «Україна».

За словами автора парламентської постанови, лідера депутатської групи «Солідарність» Петра Порошенка, необхідність створення комісії пов'язана з тим, що припинення обслуговування клієнтів «України» призвело до загострення соціального напруження майже в усіх регіонах України. Вчителям, вихователям, медикам, бібліотекарям не виплачують зарплату, оскільки більшість бюджетних установ тримали свої рахунки в банку «Україна». Під загрозою опинилися і жнива, адже банк обслуговував сільгоспвиробників. Кожен з депутатів-мажоритарників нині буквально завалений зверненнями виборців — більш як 1,7 млн. населення довірили свої гроші «Україні». Заморожено навіть деякі рахунки Верховної Ради.

Голова тимчасової комісії ВР Віктор Король на прес-конференції заявив: банк «Україна» фактично розкрадено через отримані кредити. «Створення цієї комісії, ажіотаж у сесійній залі свідчать: тут — непорядок», — сказав він. Тому одним із головних завдань депутатів буде виявлення за допомогою правоохоронних органів осіб, причетних до банкрутства банку. Генпрокуратурі, СБУ, МВС, Рахунковій палаті, ДПА і КРУ запропоновано делегувати своїх представників для роботи в комісії.

Голова Комітету ВР з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією Юрій Кармазін стверджує, що винуватці краху банку «Україна» є і в сесійній залі. Депутат навіть назвав цифру — 18 — і пообіцяв оприлюднити імена після завершення перевірок комісії.

«Створення цієї комісії не означає, що ми ініціюємо паніку серед власників рахунків у банку «Україна», — наголосив П. Порошенко. — Ми впевнені, що завдяки парламентському контролю вдасться досягти стабілізації ситуації в банку або перевести рахунки вкладників до іншого банку».

Першу доповідь у Верховній Раді комісія має підготувати до 1 жовтня.

Юліана ШЕВЧУК.

І знову — толока

Новини регіону: Рівненщина

Такі обласні толоки вже були, коли реконструювали Клеванський госпіталь для ветеранів війни, будували обласний онкодиспансер, Рівненську сірникову фабрику... І ось оголошено про нову — зі спорудження академмістечка в Острозі з тим, щоб залучити кращі викладацькі кадри на роботу в Національний університет «Острозька Академія». Всі райони зведуть дев'ять комфортабельних котеджів. Новосілля намічено на початок нового навчального року.

Юридична клініка

Вона діє під егідою благодійного фонду «Правничі ініціативи» Національного університету «Острозька Академія». Сорок п'ять спудеїв-старшокурсників правничого факультету безплатно надають юридичні консультації малозабезпеченим мешканцям Острога і Острозького району. Рівень їхньої юридичної допомоги високий: дається взнаки те, що спудеї мають змогу проходити практику у Вищому арбітражному і Конституційному судах України.

Щоб іншим не кортіло

Під час спроби збути за 10 тисяч доларів півкілограма контрабандного героїну столичні та рівненські правоохоронці затримали працівника Сарненського райвідділу міліції С. і його співучасника.

Дешеву електроенергію

вироблятиме Хриницька гідроелектростанція, що в Демидівському районі. Її побудовано завдяки інвестиціям Інноваційного фонду. А дасть гідроелектростанція перший струм 24 серпня — у 10-ту річницю Незалежності України.

Благодійники

Велику партію лінз, окулярів, медикаментів, продуктів, одягу завезли у Клеванський інтернат, де навчаються і виховуються діти з вадами зору, керівники спільного україно-канадського підприємства «АД—Зоря» Станіслав Савінський та громадянин США Боб Рівз. Ця акція — неодноразова, бо на утриманні цього склозаводу, що успішно працює, два дитячі клеванські інтернати.

Олександра ЮРКОВА.

У номер

■ **Крим**

«Золотий грифон» — символ елітності

Другий міжнародний конкурс вин, шампанського і коньяків «Золотий гирфон» за участю 76 іноземних фірм проводять в Ялті Українська академія аграрних наук, Інститут винограду і вина «Магарач», Союз виноробів Криму під егідою Міжнародної організації винограду і вина (Париж).

Видатним виноробам багатьох країн, серед яких і чотири кримчанина, вручено медалі князя Голіцина. 250 зразків елітних напоїв оцінює три міжнародні журі. Паралельно проходить виставка «Крим, Винекспо-2001», на якій представлено зразки винопродукції всіх виноградних країн світу. На кращих чекають кубки Супер гран-прі «Золотий грифон», золоті та срібні медалі, *повідомляє наш власний кореспондент Віктор Хоменко*.

■ **Львів**

Голова пішов — запитання залишилися

На черговій сесії Львівської обласної ради її голова Степан Сенчук заявив про своє рішення залишити цю посаду у зв'язку з переходом на іншу роботу. Отримавши букет квітів з подякою від голови облдержадміністрації Михайла Гладія, депутат Сенчук одразу залишив зал засідань, хоча депутати мали намір поставити йому чимало запитань.

Головою обласної ради обрано першого заступника голови облдержадміністрації Ярослава Гадзала, *повідомляє наш власний кореспондент Оксана Теленчі*.

■ **Кіровоград**

Будемо з хлібом!

З 10 липня на Кіровоградщині плановано масовий вихід зернозбиральної техніки на поля.

За словами начальника головного управління сільського господарства та продовольства облдержадміністрації Юрія Литвина, прогнози на врожай зернових цього року непогані. В середньому ранніх зернових плановано збирати близько 24 центнерів з гектара. Поки що, в тих районах, де вже почався обмолот, «на-гора» видається 18 центнерів. У південних районах, за підрахунками фахівців, є надія збирати 27 і навіть 30 центнерів з гектара.

Всього цього року, згідно із затвердженою облдержадміністрацією програмою «Зерно Кіровоградщини-2001» передбачають отримати 1,7 мільйона тонн зернових культур — майже на сорок відсотків більше, ніж торік, *повідомляє наш власний кореспондент Олег Бондар*.

■ **Чернігів**

Шість автобусів для дітей

На Красній площі Чернігова урочисто стартувала обласна акція-програма «Шкільний автобус». Її мета — забезпечити учнів віддалених сіл області підвезенням до навчальних закладів. Перший автобус *(на знімку)* вручили дітям Городнянщини. Це зробили міністр освіти і науки України В. Кремень, керівники області М. Бутко та В. Ковальов.

Щойно надійшла нова партія «перевізників». Персональні автобуси отримали учні Семенівського, Сосницького, Бобровицького, Козелецького та Щорського районів. Такий само гостинець одержать до 1 вересня школярі з інших районів.

На реалізацію програми обласним бюджетом виділено 1 мільйон 600 тисяч гривень, *повідомляє наш власний кореспондент Сергій Павленко*.

Фото Юрія ПАВЛЕНКА.

Більш як 1,7 млн. населення довірили свої гроші «Україні»

Маємо Україну. Тепер треба створити справжніх українців

Актуальна тема

(Початок на 1-й стор.).

Без сумніву, захист державної незалежності, національних інтересів та територіальної цілісності — речі святі. Але не тільки вони визначають параметри української самостійності, вітчизняного стилю життя. Надзвичайно важливою в цьому плані є консолідація суспільства навколо загальнонаціональної ідеї. Це словосполучення часто вживають не лише у виступах з високих трибун: воно лунає і на рівні «кухонних столів». Причому і там, і там дехто плутається у поняттях: «національна ідея» стає синонімом «націоналізму» (звичайно, у це слово чомусь вкладається негативізм. Вочевидь, і його плутають із «шовінізмом»). Державні діячі, вчені і просто свідомі громадяни тим часом начебто сходяться на одному: національна ідея — це основа функціонування нації, квінтесенція її духовних інтересів і соціально-політичних устремлінь. Це не тільки спосіб самоусвідомлення нації, а той консолідуючий стрижень, який організує систему ціннісних орієнтирів суспільства, загальновизнаний суспільний ідеал, що його прагне реалізувати народ у своїй життєдіяльності. Отже, з цим, можливо, занадто науковим, але зрозумілим твердженням, не сперечаються. Дискусії точаться довкола іншого: що може бути консолідуючим стрижнем для української нації, яка, будьмо відверті, часто сама себе ділить на Схід і Захід, на свідомих і зашорених, на лівих, правих і просто байдужих. Вималювати орієнтири загального для всіх суспільного ідеалу і намагалися учасники «круглого столу».

Нація емігрантів — твердий моноліт. А ми?

Це риторичне питання, оскільки, на жаль, зрозуміло, що ми не є монолітом, свідомо порушив у вступному слові

Степан Гавриш,
доктор юридичних наук,
заступник Голови Верховної Ради:

— Українська національна ідея є не тільки абстрактним поняттям, а й чинником матеріальним: вона зіткана з відповідних національних цінностей, які випливають із суто історичного багатства і відбиваються на сучасному державному, громадському житті. Другий важливий компонент — українська духовність, її об'єднання довкола певного джерела. Ним, на мою думку, може стати створення єдиної помісної церкви.

Переконаний, що всі ці теми і багато інших, порушених під час засідання, актуальні не тільки для його учасників: вони надзвичайно важливі для політиків, державних діячів. Влада має зрозуміти, що, лише орієнтуючись на національні цінності, на національні інтереси, вона перетворюється на справді народну, бо відповідає поглядам більшості громадян нашої держави.

Питання, що таке українська національна ідея, і досі залишається відкритим. Мої спроби якось сказати, що українська національна ідея є сама українська національна держава, не знайшли ні критики, ні підтримки. Чому? Тому, що кожний українець має свою власну точку зору на ці процеси, чи ми ще не готові визнати власну єдину національну ідентичність?

Стверджуючи, що ми є європейською державою не тільки суто географічно, а й генетично, чесно відповідаючи на гострі питання сучасної історії, ми вже окреслюємо українську національну ідею. І, звичайно, інтелігенція, науковці, вчені, які зібралися тут, так чи інакше є провідниками цих тем. Від вашої позиції, від ваших зусиль у цьому напрямі залежить, наскільки тема стане порушеною і зрозумілою для всіх. І для влади, і для народу.

Що я особисто вкладаю у поняття «національна ідея» і «національна ідентичність»? Наведу простий приклад, який краще за наукові терміни пояснює суть проблеми. Нещодавно я повернувся зі Сполучених Штатів Америки. Там я ще раз наочно переконався, чому ця нація емігрантів, яка, власне кажучи, не має спільного духовного фундаменту, являє собою твердий моноліт. Проїжджаючи вулицями Чикаго, я бачив майже біля кожного будинку американський прапор. Для них прапор, гімн, американський стиль життя — речі святі. Вони об'єднують їх, незважаючи на походження нинішніх громадян США. Я думав, чому українці такі байдужі до національних святинь, не можуть між собою порозумітися навіть з питань власної ідентичності. Зустрічаючись із українською громадою у Чикаго, я відчував велику тривогу і біль за нашу ідею. Я звертався до представників діаспори не з проханням гуманітарної допомоги історичній батьківщині, а духовної підтримки. Насамперед — продовжувати відчувати себе поколінням українців, незалежно від кордонів і відстаней. Бо хоч нашого цвіту розкидано по всьому світу — всі ми одна нація, всі ми українці.

І тут не все так безнадійно. Не все втрачено. Незважаючи на тиск шаленої ідеології за радянських часів, на те, що з нас усіляко ліпили великий радянський народ, ми не стали ним, ми відчували себе українцями. Хай не всі. Але дуже значна частина — так. І я щиро радію, коли бачу, що дедалі більше українських громад створюється на території Росії. Знаєте, я нещодавно спілкувався в Якутії з одним із керівників якутського уряду. Він сказав, що майже половина їхнього населення — вихідці з України. Вони відчувають свою спорідненість з нами. А ще більше ця спорідненість відчуватиметься тоді, коли ми відтворимо наші національні цінності, які ляжуть в основу української національної ідеї.

У своїй хаті — своя правда...

Українці пройшли складний шлях світобачення. Його найважливіші віхи за допомогою класиків змалювала

Валентина Піскун,
кандидат історичних наук,
заступник директора
Центру українознавства:

— Українську національну ідею розглядаємо на двох рівнях: філософсько-науковому та побутово-дієвому, як сенс буття та суті і як вищий рівень узагальнення і філософського осмислення. Ми апріорі виходимо з того, що національна ідея не є щось застигле, раз і назавжди стале. Вона постійно перебуває в розвиткові, до старих констант додаються нові, розвиваються усталені. Якщо, наприклад, російські вчені загалом схиляються до думки, що «возраст русской идеи есть возраст самой России», то ми наголошуємо на тому, що українська національна ідея народилася тоді, коли виник український етнос, коли українці освоїли свою етно-генетичну нішу.

Ось уже впродовж двохтисячолітньої історії ця ідея пройшла через певні етапи історичного розвитку і філософського осмислення. Одним із найважливіших формовиявів української національної ідеї є поняття «території»: того обмеженого простору світобудови, у центрі якого стоїть як константа постійне «я». Ми знаємо, що модель світу в традиційній культурі є антропоцентрична.

Суспільний ідеал української державницької нації складався століттями і пройшов через сокровенне Шевченкове «У своїй хаті своя правда. І сила, і воля». Через переконано-мрійливе Миколи Юхновського «Одна, єдина, нероздільна, вільна, самостійна Україна від Карпатів аж по Кавказ». Через вистраждано-переконливе Михайла Грушевського «тільки тоді, коли держава не стане пустою вивіскою, (але буде) дійсним центром мислі і волі ... коли послужитися створенню Великої України стане найвищим і найбільшим щастям для кожного свідомого українського громадянина ... тільки тоді збудується Велика Україна, і український народ зможе показати перед світом, що він послужив теж загальному ділу людства». Через приречено-пророчистичне Симона Петлюри «шлях до України лежить через Київ».

Ідея залишається заручником політичних ігор

Цю прикру реальність доводили учасники дискусії.

Василь Лісовий,
кандидат філософських наук:

— Вживання слова-прикметника «національна» робить націю прикметною. Вона не стала підметом. Ми вловлюємо лише прикмети національної ідентичності. Суперечки про двомовність можна було усунути. Але зникла б ідея політичної мобілізації, і дехто не пройшов би до парламенту. Культура, духовність залишаються заручниками політичних ігор. Нині панує ідеологія олігархізму: чим більше роз'єднаний народ, тим легше його грабувати.

Ігор Лосєв,
кандидат філософських наук,
доцент Києво-Могилянської академії:

— Я недавно побував на форумі демократичних сил. Парадокс: у залі зібралися представники ОУН і «Світла зі Сходу» під проводом товариша Чародєєва. І всі говорили про національну ідею. Всі сприймали заможне життя. Навіть товариші «демократи» майже всі підтримували демократію. Навіть пани «демократи». І лише на третій складовій національної ідеї — мові, релігії, духовній традиції — спіткнулися. Одні начебто «за». Інші відкидають категорично. Вони не проти української держави, але якби вона не мала етнічних ознак. Ми ніколи не створимо такої концепції національної ідеї, яка влаштовувала б усіх. Між тим, вона продуктивно працює лише в єдності всіх своїх складових: економічної, політичної, духовної.

Ганна Скрипник,
директор Інституту етнології та фольклористики імені Максима Рильського НАН України,
доктор історичних наук:

— Якщо ми не знайдемо механізмів сконсолідувати суспільство, ми матимемо ті самі проблеми, що мали. Це навіть не проблеми міжнаціональних стосунків, а формування українства у світі. Духовність не сприймається не лише іншими етнічними групами, а й частиною самих українців. Вони бояться національно ідентифікувати себе, бо за цим тягнеться шлейф негативу. Лише після того, як ми себе пошануємо, наші сусіди зрозуміють, що перед ними гідний поваги народ. Як повірили в себе у Прибалтиці, наприклад. У нас, на жаль, все ще відчувається колоніальний тягар, що здеформував нашу ментальність.

Народ обирає гідність і свободу

Дискусію вчених підсумували думкою народу. З результатами соціально-психологічного дослідження ознайомила

Тетяна Воропаєва,
кандидат психологічних наук,
старший науковий співробітник
Центру українознавства:

— Ще жодна країна світу не досягла передових позицій у загальнолюдській цивілізації без власної національної ідеї. Відомий американський соціолог Д. Белл зазначав, що звернення в кризові періоди саме до національної ідеї ... пояснюється тим, що вона є найпростішою і найдоступнішою формою соціальної ідентичності людей та підґрунтям для консолідації суспільства. Без неї неможливо залучити широкі верстви населення до процесу глобальних перетворень.

Дивує, що вже кілька років поспіль відомі політики повторюють, що українська національна ідея полягає у розбудові держави, у державотворенні, побудові сильної демократичної держави, здатної захищати національні інтереси. Невже вони не знайомі з розробками сучасних науковців, які давно вже довели: державницьке є складовою національного; національні інтереси сягають глибше від державних і передбачають ширший спектр цілей та прагнень; процес створення держави не є власне українською національною ідеєю; національна ідея не зникає після здобуття Україною державної незалежності і тощо. Коли українським громадянам протягом десяти років незалежності твердять, що сучасна національна ідея полягає у державотворенні (а на власному досвіді громадяни поступово переконуються в тому, що незалежна українська держава використовується переважно для того, щоб вдовольнити владні амбіції перефарбованої у жовтоблакитні кольори посткомуністичної еліти, а не для того, щоб забезпечити гідне життя для всіх громадян України), то прірва між народом і владою весь час збільшується. А довіра до такої держави та осіб, що її репрезентують, катастрофічно зменшується.

Ми вважаємо, що кристалізація національної ідеї та її донесення до широких народних мас не є миттєвою акцією (про що свідчить історія багатьох європейських країн. За приклад можна взяти Італію 1871 року, коли найпопулярнішим гаслом було таке: «Ми маємо Італію, тепер нам треба створити справжніх італійців»). Що національна ідея повинна бути чітко сформульованою і науково поясненою для всіх громадян України. Ці завдання ми й намагалися реалізувати у нашому комплексному соціально-психологічному дослідженні 1993—2001 рр. Його висновки дуже цікаві. Якщо аналогічні дослідження російських учених дали наступне формулювання російської національної ідеї: «Державность — патриотизм — духовность — социальный коллективизм» (прикметно, що ця формула перегукується з відомою імперською формулою «Православие. Самодержавие. Народность»), то українці, згідно з нашими опитуваннями, сповідують протилежні цінності напрями: «Гідність — розвиток — свобода». Росія і Україна, як бачимо, діаметрально розійшлися в духовних напрямах: перша — до Євразії, а друга — до Європи.

* * *

Напевно, буде точніше, якщо ми визнаємо, що тільки рушили у європейському напрямку. Бо «гідність — розвиток — свобода» — це тільки задекларована мрія українців, а не реальність. Хоча, звичайно, приємно, що мріємо ми саме про ці цінності.

Підготувала Людмила КОХАНЕЦЬ.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

P.S. Цікавими ідеями на «круглому столі» поділилися й інші учасники. Зокрема, доктор економічних наук Осип МОРОЗ, голова асоціації банків України Олександр СУГОНЯКО, академік, народний депутат Петро ТОЛОЧКО, молоді інтелектуали Максим РОЗУМНИЙ та Анатолій ЦІПКО.

«Процеси йдуть навпаки, а не в протилежному напрямі»

(Початок на 1-й стор.).

Читача напевно зацікавила цитата, винесена в заголовок. Це — слова Президента Леоніда Кучми. У такий спосіб він пояснював зацікавленість України в щонайшвидшому зростанні товарообігу між нашими країнами, зокрема й у військово-технічній галузі. Малося на увазі, що попри період постконфліктного відновлення Таджикистан все одно потребує партнерів у військово-технічній сфері. Зокрема, в підготовці військових фахівців.

Справді, нині цій азійській країні не солодко. Адже, маючи поряд такого сусіда, як Афганістан, навряд чи можна бути впевненим у стабільному мирі й непорушності своїх кордонів. І про це також ішлося на прес-конференції двох президентів у Маріїнському палаці. Емомалі Рахмонов висловив сподівання, що Україна, як одна із країн—засновниць Об'єднаних Націй, порушить питання про важливість світових зусиль щодо стабілізації політичної обстановки в цьому регіоні. Леонід Кучма підтримав свого колегу, заявивши, що не розуміє байдужості світової спільноти до ситуації на кордоні Таджикистану й Афганістану. На думку Президента України, цей регіон «потребує миру й стабільності». «То чому ж, коли в Афганістані понад 20 років триває війна, до Таджикистану тікають 5 млн. біженців, регіон становить загрозу для країн Центральної Азії, — світ так байдуже дивиться на це?» — сказав Л. Кучма, додавши: «Відповіді на це запитання немає».

Під час переговорів, що тривали впродовж двох днів, президенти домовилися про створення міжурядової українсько-таджицької комісії з економічного співробітництва. У Таджикистану, беручи до уваги його чималі сировинні запаси, на думку Леоніда Даниловича, — «велике майбутнє» і «Україна має інтереси в цьому регіоні».

На початку прес-конференції президенти говорили сухо й стисло, обмежуючись загальними фразами й назвами сфер економіки, що становлять взаємний інтерес. Проте наприкінці Емомалі Рахмонов розговорився і просто-таки «живописав» Таджикистан. За його словами, щорічний приріст ВВП в Таджикистані становить 5—7%. Він висловив зацікавленість своєї країни у співробітництві з Україною, передовсім в галузі алюмінієвої промисловості, енергетики, сільського господарства. І зазначив можливість для України вкладати інвестиції у виробництво глинозему в Таджикистані. За його словами, з Таджикистану в Україну щороку надходить понад 300 тис. тонн глинозему, «а може надходити 520 тис. тонн». Отже, можна збільшити обсяг виробництва високоякісного алюмінію. Цей проект, за словами таджицького президента, окупиться за 5 років. Таджицький лідер також відзначив можливість залучення України до виробництва бавовникового волокна, до нафтогазової сфери, військово-технічного співробітництва. Він запросив нашу країну взяти участь у розробці нових свердловин питної води, зазначивши, що Таджикистан посідає шосте місце в світі за її запасами. А за запасами харчової солі — друге. Таджикистан має також великі запаси золота. Нині там працюють англійські й канадські фахівці, і тепер обсяг видобутку золота перевищив видобуток «у найкращі роки існування СРСР». Рахмонов наголосив, що його країна потребує інвестицій у розробку родовищ срібла, коштовного каміння. За його словами, 400 родовищ срібла чекають на інвестиції.

Співробітництво з Таджикистаном справді відкриває добрі перспективи, якби не одне «але», про яке йшлося на початку матеріалу. Бізнесмени, звісно, народ ризикований, та надто вже великий ризик інвестувати в економіку країни, розташованої у такому неспокійному регіоні. Тож, схоже, що процеси йтимуть навпаки, а не в протилежному напрямі.

Яна ОСАДЧА.

Ханнелоре Коль, 68-річна дружина екс-канцлера ФРН Гельмута Коля, покінчила життя самогубством. Причина — безнадійний стан здоров'я. Вона страждала на важку форму алергії на світло і практично не залишала помешкання. Хвороба навіть завадила їй поїхати на весілля сина до Туреччини.
На знімку АП: *Ханнелоре Коль і Раїса Горбачова у 1990 році...*

Проти корупції з вогнегасником

До будинку міністерства закордонних справ Японії увірвався чоловік, який настійливо зажадав ретельного розслідування фінансових махінацій працівників установи. Порушник спокою був озброєний вогнегасником.

Акцію протесту супроводжували вигуки «Питання корупції ще не розв'язано!» За кілька секунд троє поліцейських забрали у порушника порядку «зброю» і заарештували його. Хіраямі, так звали порушника, виступив проти нового міністра закордонних справ Японії Макіко Танака, який, на його думку, гальмує розслідування справи колишніх співробітників міністерства, що використовували кошти з державного фонду в особистих інтересах.

Знову перестрілки

Ізраїльські танки обстріляли палестинський табір біженців у секторі Газа. Близько 20 будівель дістали незначні пошкодження. Представник ізраїльської армії заявив, що напередодні вночі палестинці з цього району обстріляли, у тому числі з гранатометів, ізраїльських військовиків.

Генсек НАТО: «Візит вчасний»

(Початок на 1-й стор.).

У свою чергу, Дж. Робертсон зазначив, що йому цікаво вислухати весь спектр думок про наше співробітництво, а до опозиційних йому не звикати: «У парламенті я почуваюся, як удома. Адже так багато років провів у дебатах у своєму парламенті і з них 18 років в опозиції». Він наголосив на важливості співпраці НАТО з Міноборони та МінНС (участь України в миротворчій операції в Косово і допомога країн НАТО та партнерів під час повені в Закарпатті), а також співробітництва у трикутнику «Україна— НАТО, Росія — НАТО, Україна — Росія».

Сьогодні виповнюється рівно чотири роки з часу підписання Україною й НАТО Хартії про особливе партнерство. Спільну прес-конференцію з українським міністром закордонних справ Анатолієм Зленком генсек НАТО лорд Робертсон розпочав з того, що вважає свій візит в Україну вельми вчасним і задоволений відвертими розмовами. А надто з депутатами Верховної Ради, які представляли весь спектр думок: «Від тих, хто вважає, що Україна має вступити до НАТО вже завтра, — до тих, хто називає НАТО злочинцями».

Однак не всі журналісти погоджуються з тим, що візит Робертсона такий уже вчасний. На запитання, чи не сприяють нинішні відвідини Києва генсеком НАТО легітимності української влади, яку багато хто вважає причетною до корупційних скандалів, порушень прав людини і ворогом свободи слова, Робертсон без жодної емоції на обличчі відповів: «Мій візит був запланований і мав на меті проаналізувати плоди чотирирічного співробітництва. Українські офіційні особи переконували мене, що всі вони вірні цінностям західної демократії, серед яких і свобода преси та свобода слова. Міністри і Президент запевнили, що саме до цих цінностей нині рухається Україна».

На прес-конференції західні журналісти також ставили під сумнів задекларований скрізь і всюди європейський вибір України. Причина? Постійні порушення тих самих цінностей, якім віддана наша влада і в чому вона, вочевидь, не без успіху намагалася переконати Робертсона. На це міністр закордонних справ Анатолій Зленко відповів так: «Якщо на нашому шляху є проблеми, то потрібно їх усувати. Наш політичний курс — на європейську інтеграцію». А співробітництво з НАТО та європейськими структурами дає Україні, на думку А. Зленка, «можливий унікальний досвід, щоб ми могли боротися з певними явищами». Крім того, глава зовнішньополітичного відомства запевнив: «Робиться все, аби подолати корупцію».

А загалом міністр і генсек НАТО залишилися задоволені підбиттям підсумків чотирирічної співпраці «і з погляду політичного діалогу, і в практичному сенсі». Було обговорено перспективи, майбутній саміт альянсу 2002 року в Празі та можливе засідання Україна—НАТО на найвищому рівні в його рамках. Крім того, Київ готовий взяти участь у пошуку шляхів урегулювання македонського конфлікту.

Яна СТАДІЛЬНА.

Особливості африканського полювання

Більш як 200 мешканців Конго вбито за останні три тижні під час полювання на відьом. Селяни вважають, що деякі люди насилають порчу і хвороби на інших, і вбивають ймовірних чаклунів. Це відбувається так: глава общини трубить у ріг, щоб зібрати мешканців поселення. За неявку їх карають. Засуджених вбивають з допомогою мачете і ховають по 5—6 осіб в одній могилі. Їх майно лідери общини ділять між собою, а худобу, яка належить убитому, ріжуть і смажать, попередньо вмочивши м'ясо в місцеве пиво.

Чутки про операцію

У НАТО заперечують повідомлення декотрих ЗМІ про нібито заплановану на 15 липня операцію альянсу в Македонії. Як заявив генсек НАТО лорд Робертсон, від уряду Македонії надійшло запрошення до участі альянсу в розззброєнні албанських бойовиків. Це — «вузьке завдання»», а тому країни НАТО впораються з ним без допомоги партнерів. Відомо, що НАТО та Євросоюз визначили чіткі умови, за яких така операція може бути проведена: це припинення бойових дій і політичний діалог. І хоча на прес-конференції в Києві Робертсон та Зленко вітали укладення в Македонії угоди про припинення вогню, вже з четверга на п'ятницю цю угоду було порушено. Отже, умови, висунуті НАТО та ЄС, на сьогодні ще не виконано. Тому й казати про якісь терміни операції передчасно.

На запитання «ГУ», чи задоволений Джордж Робертсон координацією зусиль НАТО та ЄС щодо врегулювання македонської кризи, генсек відповів: «Дуже задоволений. Ситуація засвідчила, наскільки можуть бути корисні спільні зусилля НАТО та ЄС».

Влас. інф.

Хроніка. Факти. Події

Львів

Президент відвідав брата

На Львівщині перебуває Президент Таджикистану Емомалі Рахмонов. Він приїхав відвідати могилу брата, який загинув у Раві-Руській після війни.

Афіни

Спагеті з героїном

Заарештовано 84-річну бабусю, котра намагалася передати онукові до в'язниці героїн. Перевіривши посудину, в якій вона принесла онукові соус до спагеті, охоронці виявили у ній подвійне дно і схований там 30-грамовий пакет героїну.

Вашингтон

У ФБР — новий шеф

Президент США Джордж Буш призначив директором ФБР прокурора Північного округу штату Каліфорнія Роберта Мюллера.

Оттава

Марихуану легалізовано

Канада стане першою у світі державою, що узаконила використання марихуани з лікувальною метою. З 30 липня мешканцям країни, що потерпають від невиліковних чи виснажливих захворювань, буде дозволено мати її при собі і навіть вирощувати коноплі. Канадський уряд має намір також видати ліцензію одній фірмі на промислове вирощування конопель.

Багдад

Поставки нафти поновлено

Ірак прийняв умови нової резолюції Ради Безпеки ООН, що продовжує чинність програми «Нафта в обмін на продовольство» ще на п'ять місяців. За словами іракського представника в ООН, його країна невдовзі поновить експорт нафти у рамках програми.

Маніла

Тайфунний край

Над Філіппінами промчав тайфун Утор, спричинивши грязьові зсуви і сильні зливи. Загинули 36 осіб, кілька десятків пропали безвісти. Близько 25 тисяч мешканців були змушені залишити свої оселі. Нині до тайфуну готуються в Китаї. Гонконгська авіакомпанія оголосила про затримку багатьох своїх рейсів. Тим часом у В'єтнамі шаленіє інший тайфун — Дюріан, який спричинив повені й забрав життя 22 осіб.

Індія

Метод доктора Родешаха

В Індії розпочався традиційний «П'яний фестиваль» — на честь поважаного в країні святого Баба Родешаха. Згідно з легендами, він міг лікувати безпліддя, давати людям добробут і порятунок... від алкоголізму. У винарадку за свої труди святий вимагав приносити йому спиртне, а потім роздавав його всім, хто приходив поклонитися йому. Релігія забороняє індусам вживати алкоголь, та під час фестивалю багато хто з його учасників не може встояти перед спокусою.

Москва

Долю реактора буде вирішено у 2002-му

Передбачено, що вже найближчим часом з шотландського порту Абердин до Баренцового моря вийде судно «Mayo» з фахівцями, які готуватимуть операцію з підйому атомохода «Курск». Рішення про вирізання реакторів з корпусу підводного човна і можливу їх утилізацію буде прийнято наступного року.

Підступний людський фактор

Основна версія катастрофи літака Ту-154 під Іркутськом — людський фактор. Як засвідчило розшифрування «чорних скриньок», до моменту зіткнення лайнера з землею всі двигуни і основні вузли Ту-154 працювали нормально.

В Іркутську вже почали ховати тіла загиблих у катастрофі. Як заявили медики, ідентифікувати всі останки буде неможливо (впізнано лише 91 тіло). Невпізнаних жертв буде піддано кремації.

На знімку АП: **родичі загиблого стюарда з Ту-154.**

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Сьогодні виповнюється чотири роки підписання Хартії з НАТО

Змагання інтелектів потребує правил гри

Микола Онищук — президент юридичної фірми «ЮРІС»; Юрій Шемшученко — директор Інституту держави і права імені В. Корецького НАНУ; Анатолій Кінах — Прем'єр-міністр України; Юрій Бошицький — директор Міжнародного центру правових проблем інтелектуальної власності.

І вони є в усьому світі. Наша країна, на жаль, робить лише перші кроки в захисті свого інтелектуального потенціалу. І вони вже викликають гвалт. Нас постійно звинувачують у піратстві. Хоча полювання на інтелект і застосування його на користь своїх країн, фірм, монополій, не секрет, є своєрідною установкою розвинених країн. Як убезпечити використання інтелектуальної власності від грубого плагіату і безсоромних крадіжок, піратства? Адже думка, відкриття, втілення їх у конкретних винаходах — це і є рушій прогресу. І нам є що захищати, хоча за десятиріччя було й багато втрат.

Та це той випадок, коли краще пізно, ніж ніколи. І водночас нам ніхто не допоможе, крім нас самих. Тому, зрозуміло, є нагальна потреба вдосконалення національного законодавства у сфері інтелектуальної власності. І при цьому правовий захист має відповідати міжнародним нормам.

Нещодавно прийнятий Указ Президента України «Про заходи щодо охорони інтелектуальної власності в Україні» — це своєрідний сигнал творчій еліті до активної діяльності. Однак є потреба законодавчо вдосконалити і закріпити механізми стимулювання інтересів авторів об'єктів інтелектуальної власності, надати їм державні гарантії. Кожен громадянин має бути свідомий того, що його інтелектуальну працю буде гідно поціновано, що інтелектуальні змагання мають жорсткі і для всіх однакові правила гри, що саме вони захищені державою і діють у національній системі правової охорони інтелектуальної власності.

Такою в загальних рисах є мета створеного Міжнародного центру правових проблем інтелектуальної власності. Цьому сприяли Анатолій Кінах — тоді ще президент Українського союзу промисловців і підприємців, нині Прем'єр-міністр України, Юрій Шемшученко — академік НАН України, директор Інституту держави і права імені В. Корецького НАНУ, Микола Оніщук — президент правничої фірми «ЮРІС», заслужений юрист України. Ви бачите їх на знімку під час недавньої презентації центру в Національній академії наук України і засідання «круглого столу» з проблематики захисту інтелектуальної власності.

Фаховий склад центру, до якого залучено академіків і членів-кореспондентів НАНУ, докторів та кандидатів наук, дасть можливість на належному високому рівні проводити науково-теоретичні дослідження в галузі права інтелектуальної власності, готувати практичні рекомендації з удосконалення чинного національного законодавства, сприяти його гармонізації з міжнародними правовими нормами, проводити порівняльний аналіз міжнародного законодавства та тенденцій його розвитку в цій сфері.

Центр опікуватиметься підготовкою власних наукових кадрів, виданням колективних монографічних досліджень та інших наукових робіт, збірників, коментарів, науково-практичних посібників з питань права інтелектуальної власності. Проводитимуться й міжнародні та національні науково-практичні конференції, симпозіуми, семінари.

Досвідчені спеціалісти центру надаватимуть юридичну допомогу в розробці відповідних нормативних документів промисловим підприємствам, здійснюватимуть правовий консалтинг.

До наглядової ради центру входитимуть відомі фахівці — юристи, представники науки і промисловості, зарубіжні вчені, зокрема, з Угорщини, Словаччини, Росії, США.

Юрій БОШИЦЬКИЙ,
директор Міжнародного центру правових проблем інтелектуальної власності, кандидат юридичних наук.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Протоколу до Угоди між державами — учасницями Співдружності Незалежних Держав про соціальні та правові гарантії військовослужбовців, осіб, звільнених з військової служби, та членів їхніх сімей від 14 лютого 1992 року

Верховна Рада України **постановляє:**

Протокол до Угоди між державами — учасницями Співдружності Незалежних Держав про соціальні та правові гарантії військовослужбовців, осіб, звільнених з військової служби, та членів їхніх сімей від 14 лютого 1992 року, підписаний 25 січня 2000 року в м. Москві, ратифікувати із застереженням:

«З урахуванням законодавства України».

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
7 червня 2001 року.
№ 2495-III.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У статті 15 Закону України «Про систему оподаткування» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 16, ст. 119; 2000р., № 39, ст. 333):

а) пункт 15 частини другої виключити;

б) у частині третій слова «та екскурсійно-туристичного збору, які встановлюються» замінити словами «який встановлюється».

2. Останній абзац статті 1 та статтю 17[2] Декрету Кабінету Міністрів України від 20 травня 1993 року № 56-93 «Про місцеві податки і збори» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 30, ст. 336; 2000 р., № 39, ст. 333) виключити.

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
7 червня 2001 року.
№ 2515-III.

Той, хто взяв під захист сто тисяч чоловік,

або Що означає «правильна профспілка»

Нові імена

У далекому 1984 році ім'я Петра Петриченка вперше з'явилося у пресі. І сьогодні можемо пишатися, що перші це зробили ми: помітили і підтримали тоді небоязкого технічного інспектора профспілки, який повстав проти цілого клану, що безсоромно нехтував інтересами рядових трудівників на підприємствах місцевої промисловості.

Нині Петро Петриченко — лідер Всеукраїнської профспілки працівників науки, виробництва і фінансів, яку без перебільшення треба вважати непересічним явищем у суспільно-громадському житті держави. Незалежних профспілок з'явилося в нас чимало, але така, як ця, — одна. В тому розумінні, що справді існує в тому вигляді, в якому діють профспілки в цивілізованих країнах. І навіть винахідливіше, бо враховує й суто українські реалії.

Досі, коли пишуть про Петра Петриченка і його профспілку, то їх завжди протиставляють «офіційним». Вочевидь на користь «незалежної». Не марно, мовляв, він сварився з профспілковими «босами» колишнього радянського штибу. Це правда, але не вся: сварився не Петриченко — «сварилися» з ним. Його намагалися затоптати. Але зрозуміло, чому.

Цей чоловік узяв і створив першу в області незалежну профспілку, яка тепер перетворилася на Всеукраїнську. А це треба зуміти. Треба володіти неабияким хистом. Ви тільки подумайте: почавши у Дніпропетровську з первинної організації, в якій налічувалося три особи, профспілка працівників науки, виробництва і фінансів сьогодні об'єднує міські та обласні комітети практично в усіх регіонах України. У Києві і Київській області, у Севастополі, Львові, Харкові та Донецьку, в Одесі, Луганську, Миколаєві та на Волині. Легше, власне, назвати ті дві чи три області, де ще немає осередків профспілки Петра Петриченка. А якщо брати Дніпропетровщину, то вона є в усіх найбільших містах, крім обласного центру, — у Кривому Розі, Павлограді, Нікополі, Марганці, Новомосковську. Причому в кожному разі це осередки, які в своїх регіонах не в тім'я биті, отож на слуху, й такі, що мають численних прихильників і з якими рахуються. А поважають, як відомо, тільки сильних.

Профспілка об'єднала вже майже сто тисяч наших громадян. Мало це чи багато? Як на нас, то навіть дуже багато. Бо треба знати ось що: петриченківці не переманювали організації чи просто людей з великих і потужних заводів і комбінатів. Вони засновували свої. І саме там, куди чимало люду мусило переміщатися. І де роботодавці найменше були зацікавлені, щоб з'являлися незалежні профспілки. В банках, інших комерційних структурах, всіляких приватних фірмах, на новоявлених підприємствах малого і середнього бізнесу, нарешті й серед безлічі «ринкових» реалізаторів.

— Де, на жаль, трудові права найманих працівників часто-густо порушуються з відвертим цинізмом, — каже Петро Миколайович, — і люди змушені шукати захисту. А хто їм допоможе, якщо не профспілка?

Але яка? Свого часу однією з перших до нової профспілки пристала трудівниця заводу «Дніпрополімермаш» Євдокія Кулик. У минулому була активісткою «традиційної» профспілки, та коли знадобилася допомога (діставши виробничу травму, вона, мов у насмішку, одержувала мізерну компенсацію), то рідний профком несподівано й зрадливо відвернувся від робітниці. «Ми займаємося соціальним захистом загалом, — письмово пояснили Євдокії Петрівні вчорашні «колеги», — а не захищаємо в судах кожного особно. Ваша справа суто приватна...». Ось так. А профспілка працівників науки, виробництва і фінансів на цей час в інтересах своїх членів виграла в судах уже понад тисячу позовів. Якщо це сьогодні для людей актуально, одначе обтяжливо для кишені, то як їх кидати напризволяще?

І якщо тепер і на великих підприємствах — у Дніпропетровському регіоні на металургійних та гірничо-збагачувальних комбінатах — виокремилися осередки незалежних профспілок, які пішли під крило НПНВФ, то дивуватися немає чого. Можна згадати колективи і цілого трубного заводу, і житлового будинку, яких порятувала профспілка Петра Петриченка. Бо сам Петро Миколайович — боєць, який ні перед ким не звик згинатися. І всі такі, хто разом з ним. Щоб на них, каже, в будь-якій ситуації можна було обіпертися.

А потреба в цьому є. От прийшов Василь Чумак у «звичний» профком об'єднання «Кривбасруда»: допоможіть, бо вже й прокурор протестує проти дирекції, що розперезалася, а вона, одначе, гне своє. А Василеві Олексійовичу там сказали: «Звиняй, браток, але зарадити тобі нічим не можемо. Не ти один нарікаєш. Це ж бо треба сваритися з керівництвом, чого ми дозволити собі не можемо». То якщо вам досі тяжко збагнути, від кого захищають незалежні профспілки на зразок петриченківської, Петро Миколайович пояснює геть вичерпно: від роботодавців. І тільки. Цього й досить. Як і має бути. Кожен з нас, наймаючися на роботу, має твердо знати: всі наші професійні та трудові права й інтереси є кому обстоювати.

Отож аж ніяк не випадково — навпаки, надто доречно, що до профспілки працівників науки, виробництва і фінансів приймають і в індивідуальному порядку. Хоч би де ти працював, самостійно можеш застрахувати себе захистом «петриченківців». Перш ніж влаштовуватися, власне, на роботу, забезпеч собі надійні тили для відносин з роботодавцями. Бо без членства нині у «правильній» профспілці ти беззахисний, як комар. А є така профспілка, то й не страшні будь-які сюрпризи долі.

Та ще й профспілка, яка в разі потреби чи якихось критичних випадків завжди виділяє матеріальну допомогу, а при виході на пенсію виплачує суму, яка сягає суми ледь не всіх тих внесків, які були сплачені за час перебування у профспілці. Не вірите? А це так.

Хоч важливіше інше. Народилася Всеукраїнська профспілка працівників науки, виробництва і фінансів у серпні 1991 року — саме тоді, коли від переляку тремтіли руки в деяких «гекачепістів». Не тремтіли вони лише у Петриченка, якого намагалися зупинити, щоб не смів «каламутити воду». Отож тепер зрозуміло, що не марно Петро Миколайович витримав усі випробування, якщо з'явилася в Україні така сильна та впливова профспілка.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

Трудові права найманих працівників порушуються з відвертим цинізмом

Зцементували волю й дисципліну

«Інвестор — парубок моторний. Та козаки в нас є свої» —так називалася стаття в «ГУ» 12 грудня 2000 року, присвячена ВАТ «Івано-Франківськцемент».

Нагадаємо перебіг подій. Йшлося про спробу відомої компанії «Лафарж» поріднитися з успішним підприємством на засадах «нерівного шлюбу». Представники компанії запропонували вітчизняному виробникові, номенклатура продукції котрого становить 286 найменувань, а щорічний обсяг реалізації —100 мільйонів гривень, вокремити з цілісного комплексу цементне виробництво, викупити 75 % його акцій, збагатити український цемент французьким досвідом, а відтак продавати його українському споживачеві. Від збагачення досвідом ніхто не відмовлявся, та надто вже нерівні умови партнерства були запропоновані. «Лафарж» отримав гарбуза, а колектив, хоч і відстояв свої інтереси, все ж не позбувся тривоги. Бо потаємні прибічники «Лафаржу» лобіювали його інтереси поза правовим полем.

Передусім ми привітали директора заводу, заслуженого працівника промисловості України Миколу КРУЦЯ з високою нагородою — орденом «Знак пошани» II ступеня. Минуло вже вісім місяців, відколи завершилася «битва під Ватерлоо» —так жартома називали на підприємстві переговори. Як розвивалися подальші події? Чим живе підприємство нині? —цікавимося.

— Працюємо спокійно і впевнено, маємо проекти розвитку кількох виробництв і бачимо перед собою перспективу, тим паче, що загальна економічна ситуація в Україні сприятлива, — сказав директор.

Приїзд представників компанії «Лафарж» був для всіх стресом, але він врешті дав добрі результати, бо зцементував волю, дисципліну, почуття патріотизму, — запевнили нас на підприємстві. У листопаді минулого року весь перебіг переговорів зняли на відеоплівку і потому показали фільм кожній зміні. Усі дивилися його з більшим інтересом і напругою, аніж зарубіжні серіали. Згодом прочитали статтю в «Голосі України», обговорювали її.

— Коли наші працівники ділилися зі мною своїми переживаннями й думками, я зрозумів, що був неправий, —каже Микола Круць. — Тоді мені здавалося, що ситуацію переживає передусім правління, керівництво, а рядові робітники не сповна розуміють, чим загрожує їм прихід такого інвестора. Згодом старші жіночки приходили до мене й казали: «Ми молилися, аби ви витримали, бо бачимо, що робиться деінде: люди опиняються на вулиці...»

Добра морально-психологічна атмосфера сприяє й розвитку виробництва. Незабаром тут використовуватимуть альтернативний вид палива — вугілля замість газу. Під цей перспективний проект, що коштує три мільйони доларів США, взяли кредит.

— Продовжуємо розвивати й сільське господарство: взяли в оренду 500 гектарів землі у Тернопільській області, яку там уже п'ять років не обробляли. Посіяли озимі і ярі, сподіваємося на добрий урожай, — розповідає член правління ВАТ «Івано-Франківськцемент» Людмила Мандрик. — Коли там у полі загуркотіли наші трактори, місцеві мешканці зробили глобальні висновки: «щось у світі міняється». І за тваринницьку галузь нам не соромно: щоденні надої на корову становлять 20,5 літра молока. За такі показники колись давали Героя, а для нас це — звичні будні, бо працюємо не для нагород, маємо інші стимули. Знаєте, що нас нині бентежить? Коли той чи інший завод зупиняється, ніхто ні перед ким за це не звітує. Свого часу за найменшого збою виробництва з директора душу витрясали — партійні органи, главк, міністерство. Якби раптом і наш завод зупинився, ніхто не спитав би у керівництва: чому?

У переговорах із представниками компанії «Лафарж» дуже принципову й рішучу позицію зайняла обласна влада. Та уявімо собі найнесприятливіший перебіг подій: змінюються персоналії, потому — реалії. Захисники інтересів не-вітчизняного виробника роблять ставки і... Чи ж підприємство нині володіє фінансовими, правовими важелями, щоб відбити найпотужнішу спробу втручання у внутрішні справи акціонерного товариства? Керівникам часто задають це питання, бо інтерес до успішно діючого підприємства не згасає. Нещодавно на Івано-Франківщині побував із дружнім візитом посол Франції в Україні. Він напряму поцікавився у голови облдержадміністрації Михайла Вишиванюка: ви, мовляв, говорите про співпрацю, а от «Івано-Франківськцемент» не хоче з нами працювати.

Михайло Васильович відповів дипломатові дипломатично і коректно: ви, шановні, запізнилися, вони вже отримали інвестиції з іншого джерела, внутрішнього. Так воно насправді й було: виробництво інвестували за рахунок власних прибутків, кредитів вітчизняних банків. Є підстави припускати, що інтерес дипломата до підприємства був цілеспрямованим. Чому б йому не поцікавитися лежачими підприємствами, які справді потребують інвестицій?

— Звичайно, за бажання можна знайти огріхи у нашій фінансово-господарській діяльності, їх не має лише той, хто не працює, — каже Микола Федорович. — Але нам ці огріхи не страшні, бо діємо в правовому полі, відкрито, наша приватизація була прозорою. Для нас справді небезпечними можуть бути лише ті «суперники», які діятимуть не в правовому полі й матимуть певну владу й силу в державі. Про це я заявив і на сесії обласної ради, звітуючи про стан справ на підприємстві. Сесія ухвалила звернення до Кабміну з клопотанням зберегти цілісний майновий комплекс підприємства, не зменшити його податки до бюджету й підготувати розпорядженнння, згідно з котрим втручанння у наші внутрішні справи робилися б лише через Кабмін.

Дуже багато залежить від взаєморозуміння керівника і колективу. Якщо на підприємстві працює дві з половиною тисячі, важко уявити, що всі вони — однодумці. А Микола Федорович — керівник суворий і вимогливий. «Внутрішня розвідка» доповіла нам, що після кожної його відпустки на підприємстві оголошують «бойову готовність номер один», бо директор повертається із свіжими ідеями й хоче негайно втілити їх...

За ринкових умов доводиться приймати й непопулярні рішення, які багатьом не подобаються, принаймні спочатку. Нарешті Президент України Леонід Кучма сказав, що управління на виробництві слід віддавати в руки одного господаря. А скільки кадрових ударів свого часу зазнали керівники, яких обирав колектив, керуючись принципами лжерівності!

— Микола Федорович бере на свої плечі дуже багато, —продовжує Людмила Павлівна Мандрик. — Він не є матеріально обділеною людиною, але хіба лише цим вимірюються блага? Увесь світ не загарбаєш. На дітей не заробиш, бо це також невдячна справа — вони повинні навчитися самі на себе заробляти. Але два дні вихідних — для нього каторга. А з відпустки він справді завжди повертається із списаним зошитом, і всі вже знають: будуть перестановки, свіжі ідеї, все буде перелопачено. У відпустці, коли немає текучки, він має можливість осмислити пройдене. Інакше вже не вміє жити й працювати. Його б'ють, він устає і йде далі. Коли ми єдині в нашій системі взяли завод в оренду ще 1989 року, він чи не кожному пояснював: будемо господарями на своєму заводі. Люди йому завжди вірили, навіть тоді, коли біднішали, бо різні були обставини і на підприємстві, і в суспільстві. Але завод ніколи не простоював — і це головне. Для нас дуже важливо знати настрої людей і дати їм щось більше, аніж хліб насущний. Ми підтримуємо дух творчості у колективі, зокрема — чоловічу хорову капелу, яка представляла Івано-Франківщину під час звіту в Києві, у палаці «Україна». Не хлібом єдиним...

— Вранці я затримуюся на прохідній. Мені приємно, що люди йдуть усміхнені, гарно одягнені. Їхні усмішки — це також тест для мене, — каже Микола Федорович.

Ми також відчули цей оптимізм і маємо намір надалі розповідати про його витоки. Тим паче, що результати передплати на друге півріччя показали: «Голос України» на «Івано-Франківськцементі» передплачує кожний десятий. А читає значно більше, коли взяти до уваги, що тут працюють родинні династії — батьки і діти, зяті й невістки, онуки. Зичимо усім добра. До наступної зустрічі!

Оксана ТЕЛЕНЧІ,
Юліана ШЕВЧУК.

Івано-Франківська область.

На знімку: відкриття нової лінії заводу.

Офіційно

Хліб насущний їдять вільні люди

(Початок на 2-й стор).

Ось чому фракція «Батьківщина» вважає, що проблему треба вирішувати глобально, а не частково. Наша пропозиція: виробити і прийняти державну програму загальнонаціональної єдності і суспільної солідарності, яка мусить спиратися на власне духовне коріння українського народу і водночас на європейські традиції демократії. Вона мусить стати на порядок вище від будь-якого політичного або економічного плану дій. Ідеологічним стрижнем цієї програми мусить і повинна стати ідея прав і свобод громадянина і незалежності держави в цілому. Це те, навколо чого може об'єднатися нація. Це те, що сукупно з історичною пам'яттю і народними традиціями і повинно бути суттю й змістом нашої національної ідеї в координатах сьогодення. Тому є вкрай неприпустимими розбрат, утиски демократії, нацьковування одних на інших, поділ суспільства на своїх і чужих, тобто, вкрай неприпустим те, що ми скрізь і всюди маємо нині в нашому розділеному, поділеному і перекраяному суспільстві.

Сьогодні ж мірилом нашої свободи слова є долгановське телебачення і заборона трансляцій засідань Верховної Ради. Мірилом нашого дотримання законів є повна вакханалія дій прокуратури, яка сама порушує елементарну законність і робить обшуки в судді лише через те, що цей суддя мав сміливість вчинити за законом. Мірилом дотримання національних прав українського народу є 13 українських книг у торговій мережі на тисячу російських або зірвана вандалами меморіальна дошка в Глухові, присвячена перепохованню Тараса Шевченка. Про мірило довіри до держави запитайте в мільйонів ошуканих вкладників трастів, яких пограбували серед білого дня. Нарешті, мірилом прагнення Президента бачити суспільство єдиним і поєднаним є його постійний пошук винних, пошук ворогів народу, і тому в його знаменитому на весь світ лексиконі немає депутатів, а є «стадо необрізане», немає партій, а є «партейкі». І те ж об'єднання Рухів, як один з кроків до взаєморозуміння в суспільстві, він називає фарсом.

Духовна атмосфера в нинішній Україні багато в чому адекватна задушливому однопартійному мороку часів Радянського Союзу. Тоді, за часів комуністичного диктату, дух свободи знаходив себе в правозахисному русі. Тому цілком закономірно виникла і вистояла відома Гельсінська спілка. Нині Гельсінська спілка ніби передала свою естафету Форуму національного порятунку, в який знову вступив і в'язень сумління Левко Лук'яненко, і політичний в'язень Юлія Тимошенко. Виявом народного прагнення свободи є сьогодні сотні і сотні народних зібрань з проведення референдуму за недовіру Кучмі, референдуму, якого він боїться, як вогню, бо коли б цей референдум проводився тепер, то, за даними Центру імені Разумкова, 62,6 відсотка українців сказали б йому «іди геть».

Сьогодні Україна знову розв'язує те саме завдання, яке давно вирішили для себе інші народи і нації і яке ніхто за нас не вирішить. Це питання свободи, демократії, без чого не буде вирішено й питання про хліб насущний. Наступні вибори до парламенту мають пройти під знаком боротьби з тоталітаризмом, під знаком оборони прав і свобод людини, в які вже ніхто не вірить. Справді не вірить, бо ось вам просто жахлива статистика, як для сучасної європейської цивілізації: серед тих, хто зазнав тієї чи іншої кривди з боку держави, понад 50 відсотків просто не звертаються до суду. І взагалі нікому не скаржаться. Мовчки терплять. Бо знають, що ніхто не допоможе. Чи це не є характеристикою правового рівня нашої держави? Я дуже хотів би, щоб ці сьогоднішні слухання змусили кожного, хто в цій залі і хто поза нею, не лише задуматися над тим, чому ми так живемо, а й встати над тим цензором, який живе в нас ще з часів Радянського Союзу. Чеховське «вичави з себе раба» сьогодні актуальне, як і раніше. Врешті, це мусимо зробити сьогодні, бо завтра, коли України вже взагалі не залишиться, це буде робити пізно.

Чаклуни металу

Перший механоскладальний цех зачарував нас «музикою» майже сотні верстатів-велетнів, попереджувальними дзвінками мостових кранів і басовитим гудком тепловоза, що неспішно виштовхував назовні змійку платформ, вщерть завантажених новісіньким обладнанням. Засліпив яскраво-синіми спалахами електрозварювальних апаратів. Зосереджені обличчя робітників, майстрів і контролерів, які чаклували над кресленням і заготовками майбутніх насосів, підтверджували слова президента правління ВАТ «Сумський завод «Насосенергомаш» Миколи Івановича Сотника, мовлені ним з неприхованою гордістю під час першої зустрічі: «Живий, курилка, живий. І при онуках, і при правнуках наших житиме».

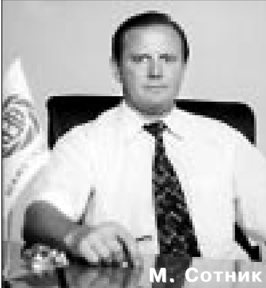

М. Сотник

Один із сімейства сумських насосів.

Колись ми були козаками

Ця заворожуюча поліфонія звуків навіяла на одного з авторів цих рядків спогади далекої юності. Інакше й не могло бути. Адже тут, на «Насосенергомаші» один із нас робив свої перші кроки на журналістській ниві, і за підтримки і допомоги цього дружнього колективу вилетів з рідного заводського гнізда у світ великої журналістики. Втім, багато людей зореносної долі — майбутніх учених, командирів республіканського і союзного виробництва — начальників главків, департаментів і міністерств, починали свою трудову біографію на цьому підприємстві.

...Середина 70-х — початок зіркового злету насособудівників і справжнього орденського зорепаду на них. Саме в репортажах, замальовках і перших своїх нарисах про Героя Соціалістичної Праці Віктора Смирнова, кавалерів ордена Леніна Василя Вовка і Петра Коржа, Євдокію Ольштинську і Андрія Семенюту, лауреата Державної премії України Анатолія Шилова та сотень їхніх товаришів відточував своє перо редактор заводської радіогазети. Та хіба тільки він? Слава про сумських чаклунів металу гриміла тоді всією Європою і писати про них вважали для себе за честь «акули пера» з «Робітничої газети», «Правди України», «Известий», «Труда», «Социалистической индустрии», газетярі провідних болгарських, угорських, фінських, німецьких та інших зарубіжних видань.

Тодішня **візитна картка сумського науково-виробничого об'єднання «Насосенергомаш» — ціла гама унікальних конденсатних, мережних, живильних, відцентрових перекачувальних і вакуумних насосів, якими й досі укомплектовані практично всі підприємства всіх пострадянських держав — від атомної енергетики і електронної промисловості до переробної і комунального господарства. Додайте до цього списку більш як 40 країн далекого зарубіжжя, де одержала прописку продукція сумчан, і лише тоді ви отримаєте цілковите уявлення про можливості і потенціал цього, по-своєму унікального, колективу. До речі, він і сьогодні випускає насосне обладнання, якому досі немає аналогів у СНД. Утім, що там СНД! Навіть у світовому насособудуванні тепер на пальцях можна перелічити підприємства-конкуренти, спроможні в повному обсязі на рівних посперечатися з сумчанами.** Аби не бути голослівними, зауважимо, що загалом тут освоєно близько 250 базових моделей насосів, із яких половина отримала путівку в життя в попередньому десятиріччі, тобто під час майже повного занепаду економіки.

Насоси на... кокоси

Здавалося б, за таких можливостей і перспектив двері добробуту відчинені навстіж: якщо вже стало сил і вміння осідлати скакуна, то втриматися на ньому буде набагато легше. Насособудівники розцінювали ситуацію за аналогічною схемою. І ледь не поплатилися за свій економічний романтизм власною головою.

Вал економічного занепаду наздогнав чотиритисячний колектив у середині 90-х. Спочатку робочий тиждень було скорочено до трьох днів, потім — до двох, а в середині 97-го виробництво взагалі зупинилося більш як на місяць. Завод тоді нагадував велетенську німу примару.

Гадаєте, сумчанам свиню підкладали конкуренти? Але звідки їм узятися? Ані в СНД ані, тим паче, на внутрішньому ринку не скоро знайдуться сміливці, спроможні кинути їм рукавичку. Тоді лише в Україні заявки на поставку насосного обладнання щодня надходили в Суми пачками. З ближнього зарубіжжя —удвічі-втричі більше. Чолом чаклунам металу били керівники атомних і теплових електростанцій, комунальних підприємств, медичних закладів, військових відомств. Одна біда: «живі гроші» за готову продукцію давали лише зарубіжні партнери, тоді як вітчизняні покупці або просили устаткування в борг, або розраховувалися тим, що Бог пошле — кокосом, газом, електроенергією, сільгосппродукцією та іншою натурою. Насособудівники погоджувалися, зціпивши зуби. Втім, заради того, щоб урятувати підприємство, вони, либонь, погодилися б і на памперси.

— Через цей клятий бартер ми з машинобудівників на якийсь час перетворилися на справжнісіньких коробейників, — невесело згадує смугу чорних днів президент Микола Сотник. — Чого тільки і де тільки не вимінювали: електроенергію на туалетний папір, чугун на сантехніку, сантехніку на банани, газ на борошно і цукор. Ось так нервами, потом і приниженням заробляли кошти для виживання. Дякувати Богові, що хоч зарубіжні імпортери не пропонували нам за наші насоси їхні кокоси.

Курилка таки живий

Причому не завдяки, а всупереч «сізіфовим стараннням» деяких державних мужів, зобов'язаних зміцнювати економічну незалежність держави. Торік, наприклад, сумчани перевищили позаминулорічний обсяг виробництва майже на 20 (!) відсотків. На такий самий приріст сподіваються і в нинішньому.

— Якщо відверто, то в багатьох високих київських кабінетах ще й не знають, із чим оте насособудування їдять, — переконаний Микола Іванович.

Як то кажуть, із пісні слів не викинеш. Свого часу М. Сотник «сотовариші» (тоді ще головний інженер «Насосенергомашу») впродовж року оббивав пороги найвищих державних відомств і організацій — усе шукав підтримки. І знайшов на свою голову. Відповідь високопоставленого чиновника була по-військовому лаконічна і безапеляційна: «Враховуючи, що Україна — без'ядерна держава, проблема атомного насособудування відпадає сама собою. І крапка. Ні більше, ні менше.

Коментарі, як мовиться, зайві.

Відразу після страшної закарпатської повені трирічної давності, сумчани, аби зарадити біді в майбутньому, з десяток разів стукали в двері Комітету комунального господарства України і Міністерства з надзвичайних ситуацій з пропозицією облаштувати на Закарпатті насосні станції насосами власного виробництва. Їх слухали, з ними погоджувалися... На цьому все і закінчувалося. Згадало столичне чиновництво про палочку-виручалочку лише тоді, коли (даруйте на слові) смажений півень боляче в сідниці клюнув — у розпал уже цьогорічного лиха. Примчали до Сум на півзігнутих.

Фактів такого «задушевного» піклування «вершителів» долі про рідного товаровиробника керівник «Насосоенергомашу» може навести десятки.

— Либонь, перехідний період занадто затягнувся?

— На перехідний період можна списати все, окрім совісті, — категорично не погоджується з цим припущенням наш співрозмовник. — Якщо, звісно, вона є.

Спробуй тут що-небудь заперечити.

Гори люблять сильних духом

Сотник не обділений ні совістю, ні силою духу. Тому і бився за підприємство, як і належить отаману. В надії переломити ситуацію, в бій завжди йшов з відкритим забралом. Його сварили, йому відмовляли, а він, оговтавшись від чергової невдачі, знову ставив на кон власне благополуччя і атакував неприступні чиновницькі бастіони.

— Невже не боязно було йти на стіну чиновницької невіри, байдужості і заангажованості?

— Вершини подолають лише сильні духом.

Віра, азарт Сотника поступово передаються всьому колективу. Ведені справжнім лідером, хоча тоді в заводських табелях про ранги був лише третім, насособудівники за попередні чотири роки перевершили себе, довівши всім скептикам і маловірам, що флагман і в найекстремальніших ситуаціях залишається на висоті. Спроможися вони на такий нечуваний технічний ривок якихось 15 років тому, півзаводу точно ходило б з орденами та лауреатськими значками на лацканах піджаків. Тож переломлював головний інженер критичну для заводу ситуацію не обіцянками райдужних перспектив у далекому завтра, а солідним багажем сучасних технічних розробок, за рекордно короткі строки втілених сумчанами в метал.

— Потрібні заглиблювальні насоси для роботи в агресивному середовищі? Нема питань. Наявна ціла гама — від десяти- до тисячокубових. Бажаєте вакуумні нового покоління? Будь ласка. Півтора року тому запустили в серійне виробництво пластинчатороторні...

Про доробок останніх років, який допоміг заводу в черговий раз відстоювати досить пристойну нішу в сьогоднішніх ринкових реаліях, можна розповідати нескінченно довго. Ось тільки де знайти слова про те надтитанічне напруження і зусилля, яких коштувала ця незаперечна Victoria?

Кували її три тисячі сердець і три тисячі пар зголоднілих за працею рук. Вона повернула їм почуття власної гідності і вивела фактично з затонулого корабля на бал. Та ще й який!

«Перетанцювали» всіх, вигравши в цілої дюжини солідних конкурентів свій перший, по-справжньому серйозний міжнародний тендер на поставку насосного обладнання для двох блоків новоспоруджуваної в Китаї «атомки», який «важив» мільйони доларів. Виграли у запеклій безкомпромісній боротьбі.

— Знаємо, товарний вигляд і металомісткість виробів бажають бути кращими, — погоджувалися насосоенергомашівці, — тож над усуненням наявних недоліків працюємо. Зате за техніко-економічними параметрами і надійністю нашим насосам немає рівних.

Здолати такі сильні «козирі» конкурентам було не під силу: український майстер — він і в Китаї майстер. Так сумчани завоювали свій перший міжнародний щит. І на наступних тендерах — в Ірані, Туреччині, Казахстані, Англії вони були незаперечними фаворитами. Що, зрештою, і довели опонентам без особливого напруження, заробивши набагато солідніший доларовий куш.

— Якщо в рідній домівці не знайдеться місця «пророкам», шукатимемо щастя на стороні, —розмірковували сумчани.

І знову влучили в «яблучко». Їхній доробок, зусилля і старання примітили не лише «сусіди». Нині у стадії підписання багаторічний міжнародний контракт на поставку насособудівниками сотень (!) одиниць насосного устаткування для комунального господарства однієї з країн далекого зарубіжжя. Ця перемога врешті-решт змусила серйозно повернутися обличчям до сумчан і солідних вітчизняних інвесторів. Ось і вір після цього байкам, що батогом обуха не перебити...

Колишній партійний лідер заводу Віктор Кулик (праворуч) виявився здібним командиром виробництва. Його царство — цех вакуумних насосів.

Біблія і шабля — духовність і відповідальність

Нинішню перемогу трудівники «Насосенергомашу» кували в три тисячі пар рук. Однак диригентом цього великого оркестру був Сотник. Диригентом і камертоном, який перетворив цей колектив на ансамбль диво-виконавців.

Хто він? Який він? Якого роду-племені?

Якщо коротко — козак із козаків. І статтю і вдачею. І, як усі козаки, що вже казати про Сотників, честолюбний і амбітний.

— А хіба інші стають президентами?

Справді: ким завгодно, тільки не президентами. Лише натурам цілеспрямованим, з сильним характером посміхається удача, лише їм подає руку Фортуна — дама вельми примхлива і неврівноважена.

Миколу Сотника вона виділила з-поміж сотень спеціалістів-насосоенергомашівців з перших днів роботи в об'єднанні — ще в далекому 77-му. Обранець не підвів, та й не в козацькому характері відмовляти дамам, а тим паче, богиням. Тож, за перші 11 років подолав шлях від рядового технолога до головного інженера, а ще через десять заслужено пересів у президентське крісло. Думається, Сотник приглянувся Фортуні не так сильним характером і талантом, як своєю безкомпромісністю, щедрістю натури і беззаздрістністю. Був би каліфом на годину, хіба став би витягувати щосили завод із економічної прірви? Адже міг продати його з усім гамузом багатенькому Буратіно, як це зробили і роблять сотні колег, загріб би грошей, яких трьом поколінням Сотників на райське життя вистачило б.

Не мав би роду-племені, можливо й загріб би...

Однак і це припущення Миколи Івановича Сотника ми відмели беззастережно. Відповідь нам підказала козацька шабля з дамаської сталі, що висить у піхвах на стіні у кабінеті керівника.

— Це символ всесильної влади, караючий меч чи щось інше?

— Саме «щось інше» — символ відповідальності за справу, за долю трьох тисяч моїх підлеглих.

Ці слова можна було сприйняти за позу, якби з перших хвилин розмови ми не вгледіли на видному місці величезного президентського столу Біблію — ще один символ, символ духовності, вічності і честі. Справжні президенти не лукавлять ані перед собою, ані перед людьми.

Воза тягнемо спільно

— Важка шапка Мономаха?

— Ще б пак, — зітхає президент правління ВАТ Сумський завод «Насосенергомаш» Микола Сотник. —Інколи від проблем голова обертом іде. Було б зовсім кепсько розтринькати свій виробничий і науковий потенціал. Бо тоді від українського насособудування лишилася б хіба що одна згадка.

— Переломним для колективу став минулий рік, —жвавішає наш візаві, — коли вдалося сповна погасити заборгованість і в заробітній платі, і перед бюджетом. Проте і тепер проблеми обсідають нас з усіх боків. Особливо дошкуляє дискомфорт на внутрішньому ринку. потреба в наших насосах не просто велика, а величезна, а коштів у переважної більшості замовників катма. Отож вихід у нас поки що єдиний — тримати курс на зарубіжний ринок. А там за гарні очі на неякісну продукцію гаманців не відкривають. Там потрібно показувати товар лицем. А

Перемогу флагмана вітчизняного насособудування кували три тисячі пар роботящих рук

Про таких, як начальник цеху №1 Василь Голуб у народі кажуть: і швець і жнець, і на дуді гравець. Є чому навчитися у нього карусельникам Леву Шинкаренку, Анатолію Омельченку та токарю Михайлу Скоробагатому

схибиш раз, удруге і не згадуй, як тебе звали. Тож нам, щоб і надалі бути на коні, потрібно спішно вдосконалювати дизайн виробів, працювати над зниженням їх метало- і енергомісткості. Усунути ці недоліки маємо якнайшвидше — сьогодні-завтра, бо післязавтра може бути вже запізно.

— На кого покладаємо надії? На себе, та ще на інвесторів, які по-справжньому вболівають за повернення Україні її економічної величі.

— Але ж самотужки з таким возом проблем недовго й пупа надірвати.

— Самотужки так. Та без підтримки колективу я і не впрягався б у нього. А ще в мене є команда, якій під силу розв'язати найскладніший ребус.

— Довіряєте їй цілком?

— Вона мені, а я, відповідно, їй.

Найшановніший і найдосвідченіший в ній, либонь, Юрій Мирський — академік насосної справи, який віддав рідному заводові 43 роки. Свою трудову біографію починав токарем, і доріс до віце-президента ВАТ «Насосенергомаш», заступника генерального директора з виробництва. Найбільше непокоїть ветерана, що авантюрна політика деяких псевдореформаторів може призвести до певної девальвації машинобудівної професії — основи основ благополуччя будь-якої цивілізованної держави. Аби ця сумна доля передчасно не спіткала насособудівників, **з ініціативи адміністрації при заводі відкрито міні-ПТУ, яке щорічно готує близько ста молодих робітників найдефіцитніших професій, філію кафедри технології машинобудування Сумського держуніверситету. Адміністрація встановила десять заводських стипендій найобдарованішим студентам, які навчаються за спеціальностями, пов'язаними з конструюванням насосного обладнання. Права рука президента — Зоя Кайдаш — директор з економіки і фінансів. До речі, також вихованка колективу. З цієї ж когорти незламних — головний конструктор Олег Лясін, начальники провідних цехів Василь Голуб, Віктор Кулик, голова профспілкового комітету Микола Кирієвський.**

Не хлібом єдиним

Не лише турботами про хліб насущний живе відроджений колектив. Коли праця в радість (торік платня тут зросла на третину, а цього року наглядова рада запропонувала підвищити її ще на 30—40 відсотків. —**Авт.**), а майбутнє перестало вимальовуватися лише в сірих і чорних фарбах, можна вдарити гопака чи пісню заспівати. У цій справі з насособудівниками також мало хто згоден позмагатися, бо співають і танцюють вони, як і належить нащадкам славних козаків. Концерти художньої самодіяльності відбуваються на заводі один — два рази на місяць. Розважають трудівників і в будні, і в свята більш як двісті самодіяльних митців: хор, кілька ансамблів, один із яких — народний, студія, театр мініатюр. Особлива гордість заводчан — заводська бібліотека на чолі з Людмилою Несторенко, де 60 тисяч томів художньої і технічної літератури.

Після напруженої праці і веселої пісні не гріх і відпочити. З цим питанням на «Насосенергомаші» також жодних проблем. **До послуг насособудівників та їхніх сімей на мальовничій околиці Сум п'ятизірковий, за українськими мірками, будинок відпочинку, в якому щороку набирають сил понад дві тисячі людей. Ціна путівки тут символічна — 20 відсотків від її вартості. З диво-казкою асоціюється в сумчан і дитячий оздоровчий табір «Сонячний», де щоліта відпочиває до однієї тисячі дітей працівників об'єднання...**

Полишали ми відроджене ентузіазмом, вірою і зусиллям колективу підприємство пізнього суботнього вечора. Навіть того дня цехи «Насосенергомашу» працювали з повним навантаженням: насособудівники завершували виконання чергового зарубіжного замовлення.

Більше б в Україні таких президентів та їхніх підданих, яким ніколи й на думку не спаде розміняти совість за 30 срібняків...

Леонід БРОВЧЕНКО.
Владислав ЖМУРКОВ.

Суми.

Зміни справді вражають

Коментар голови наглядової ради ВАТ «Сумський завод «Насосенергомаш» Анатолія ГОЛУБЧЕНКА

— На теренах колишнього СРСР було лише кілька заводів, подібних до «Насосенергомашу». Унікальність підприємства в тому, що, випускаючи цілу низку базових насосів — більш як 250 видів, він виробляє продукцію, яка є ексклюзивною.

Заводу важливі були не інвестиції. Насамперед потрібно було відійти від бартеру, який сягав до 40%. Коли бартер упав до нульової позначки, впала рентабельність, але на підприємстві з'явилися «живі» гроші, що дало змогу закрити бюджетні борги, виплатити дивіденди за 1997 рік. Зараз «Насосенергомаш» виконує відповідальне замовлення для Китаю. Так-от: колектив обходиться обіговими коштами, лише десяту частку грошей позичили.

Тож важливо було переламати психологію людей, які вважали, що борги вони вже не погасять ніколи, що без бартеру не обійтися. Колектив просто плив за течією, дисципліна накульгувала. Нові власники переобрали керівника підприємства, перед яким поставили чіткі конкретні завдання. Він підібрав нову команду менеджерів — людей, які уміють і люблять займатися своєю справою.

Сьогодні найбільша для нас проблема — ливарне виробництво. Хочемо вкласти інвестиції в одне з підприємств для розвитку цього напряму, бо суміжники нас не влаштовують. Вони не встигають за вимогами ринку оперативно реагувати і переналагоджувати виробництво. До того ж нас не влаштовує якість їх заготовок — 50—70 відсотків браку. А ситуація на ринку наших виробів може змінюватися щомісяця, треба мати гнучке виробництво, а не зашкарубле і неповоротке. Для тих, хто робить попередню оплату, зменшуємо ціни на насоси.

Повернулися обличчям і до виготовлення запчастин. Власникам насосів потрібні запчастини сьогодні, максимум завтра, а не через місяць—три. Цю нішу захоплюють спритні «підприємці», які пропонують продукцію сумнівної якості. Нещодавно з проблем розвитку виробництва запасних частин на заводі відбулася досить серйозна розмова. Багатьом дісталося «на горіхи».

Одне слово, шляхів удосконалення і поліпшення організації виробництва на «Насосенергомаші» багато. Але і зміни на заводі вражають. Це результат спільної роботи нових власників, лідера виробництва і, звичайно, трудового колективу. Головне, щоб люди займалися своєю справою.

Офіційно

Заява фракції виборчого блоку Соціалістичної партії України та Селянської партії України «Лівий центр» про ситуацію в агропромисловому комплексі і банку «Україна»

За два місяці Україна відзначатиме десять років своєї незалежності. Народження власної держави об'єктивно породило у народних мас сподівання на краще життя, на швидкий розвиток виробництва, соціальної сфери, побудову демократичних інституцій, розвиток економічної ініціативи трудящих і трудових колективів.

Натомість стався розпад продуктивних сил; виробництво або деградує, або цілком зупинено; зубожіння охопило майже 80 відсотків населення. Особливо інтенсивно ці процеси йдуть у сільській місцевості.

Сьогодні село не живе, воно виживає. Сільський трудівник залишився практично наодинці зі своїми проблемами. Закриваються школи, фельдшерсько-акушерські пункти, підприємства побуту та кооперативної торгівлі.

Влада не дбає про матеріальне, технічне та фінансове забезпечення села. Сільськогосподарські формування знемагають від непродуманої кредитної політики. Горезвісні укази добивають те, що залишилося від господарств, породили безліч небезпечних земельних конфліктів.

За десятиріччя практично не вирішено питання довгострокового кредитування, а короткострокове проходить на кабальних умовах (40—50% річних, тоді як десять років тому у нас і тепер в розвинених країнах 1—5%).

Саме за останні роки знищено основний банк на селі —Агробанк «Україна», який не тільки став головною кредитною установою для селян, а перетворився для них на ще одну пастку. Сільськогосподарським підприємцям, фермерам доводиться їхати в обласні центри, а інколи й до столиці в пошуках кредитних ресурсів за дуже великі відсотки і, закладаючи в заставу врожай, тваринництво і сільськогосподарську техніку, у більшості випадків при цьому втрачати все.

Сьогодні Мінфін намагається проштовхнути закон «Про випуск облігацій внутрішньої державної позики в обмін на активи Агробанку «Україна», на активи, яких фактично немає, вони розграбовані.

Правомірно запитати: чому держава повинна компенсувати за рахунок бюджету бездіяльність акціонерів банку? Банк став банкрутом не тому, що селяни не можуть повертати кредитів, а тому, що, як видно з деяких документів, левову частку кредитів не повернули люди, зокрема й низка народних депутатів, які причетні до управління банком в останні роки. А тепер вишукуються засоби захисту шахраїв і пройдисвітів, у тому числі підтримуваних Президентом України.

Фракція виборчого блоку соціалістів і селян «Лівий центр» вимагає негайного створення тимчасової слідчої комісії парламенту для перевірки діяльності правління Агробанку «Україна» з метою виявлення збитків, завданих державі, юридичним та фізичним особам (особливо сільськогосподарським підприємствам, які буди засновниками банку), щоб за результатами діяльності комісії прокуратурою та іншими органами влади було вжито заходів щодо винних у банкрутстві банку і щодо захисту його клієнтів, найперше сільгоспвиробників і сільських рад.

Фракція вкотре попереджає, що без зміни нинішнього курсу, прийняття і реалізації передбачених Конституцією Основних засад внутрішньої і зовнішньої політики України краще не стане ні в селі, ні загалом у країні.

Винні у банкрутстві банку «Україна» повинні відповідати!

Селян потрібно захистити!

Люди мусять знати правду!

Олександр МОРОЗ, голова фракції.

Ляжем пляжем!

Півострів чекає відпочивальників з нетерпінням, старанно підготувавшися до прийому гостей. А що очікує їх у Криму?
Уже на залізничному вокзалі Сімферополя гості, котрі ще не запаслися путівками, можуть дізнатися про всі адреси і параметри відпочинку та забронювати путівку чи помешкання біля моря в інформаційному центрі Міністерства курортів і туризму.

Сушею і морем

Не варто відгукуватися на настійно-енергійні заклики водіїв, які пропонують відвезти в Судак за 120 грн., Ялту — за 100, Алушту — за 80. Поруч достатньо машин «Кримтаксісервісу», якими вас у кілька разів дешевше відвезуть у будь-яку точку півострова. Чітко працюють й регулярні рейси тролейбусів і автобусів, кількість яких на час курортного сезону максимально збільшили.

За словами начальника автотранспортного управління Криму Євгена Закірока, значно розширено й мережу автобусних маршрутів. Наприклад, у Сімферополі від автостанції «Курортна» щодня на Ялту вирушає не менш як 100 автобусів, на Судак — 50, на Євпаторію і Саки — 40, 20 рейсів — на Феодосійсько-Керченський напрямок. Новинкою стали щоденні рейси до моря маршрутом «Вокзал — Професорський куточок», що в Алушті.

Нарешті активізувалося й морське сполучення. З 15 липня відкривається лінія Ялта — Феодосія — Новоросійськ — Туапсе — Сочі. Вартість квитка на весь круїз 270 грн. Час у плаванні разом із заходами в усі порти — 11 годин. Маршрут зацікавив відпочивальників ще й тому, що нині між Ялтою і Сочі немає прямого сполучення залізницею, а квиток на літак коштує недешево.

Незабаром відкриють морське сполучення Ялта — Стамбул, екскурсійний маршрут Ялта — Балаклава, плюс Балаклава — Севастополь — Балаклава — автобусом. Цього літа в будь-яке південнобережне місто можна буде дістатися не лише сушею, а й морем.

З вітерцем, без реєстрації

Цього літа в Криму значно збільшилася кількість автотуристів. Чи не тому, що подорожчав проїзд залізницею і літаками? Хоча Кримська регіональна митниця максимально спростила в'їзд громадян і туристичних груп в аеропорту через «зелений коридор». Спільна робота з прикордонниками на Керченській переправі скоротила перебування гостей півострова на пунктах перевірки до кількох хвилин.

Приємною новинкою сезону для автотуристів стане і введення єдиного збору — вже не треба буде оплачувати послуги різноманітних служб, яких на в'їзді до Криму розвелося надто багато. Іноземцям всі формальності коштуватимуть не більш як 120 грн. Основний потік усіх автотуристів до моря лине трасою Москва — Сімферополь. Він становить 60 відсотків. Через Красноперекопськ проїжджає третина машин, на поромах через Керченську протоку — 10 відсотків. У середньому кожен автотурист відпочиває на півострові два тижні.

Для них випустили спеціальні детальні збірники «Автогід». Ці путівники приязно вручають кожному автолюбителю чемні працівник ДАІ вже на в'їзді до Криму.

Авто іноземців не підлягають реєстрації ДАІ протягом двох місяців від дня в'їзду на територію України. Більше наведено порядку на автозаправних станціях, яких нині вже по кілька на кожному кілометрі не лише головних трас, що ведуть до моря, а й на звичайних дорогах. А ось якість бензину треба перевіряти, як кажуть, не відходячи від каси. Бажаючих зіпсувати престиж курортного краю ще вистачає. Ціни на пальне майже такі само, як у всіх регіонах України.

Уже нині автотуристи відчують, що активно втілюється в життя розроблена у травні урядом програма розвитку автотуризму, яку затвердила ВР автономії і передбачила на це 250 тис. грн. бюджетного фінансування. Проблем, які псували настрій автотуристів і били по їхніх кишенях, меншає. Але досі на автостоянках і в кемпінгах немає єдиних тарифів. Та вже налагоджено співробітництво з місцевими органами самоврядування, які почали спільними зусиллями значно зменшувати кількість стихійних автотаборів і поборів з них. Все розрізнене і стихійне на узбережжі буде взято під контроль і упорядковано. Та поки що зі 118 приватних автостоянок встановлені тарифи мають заледве 10. Але весь бізнес, який існував незаконно, нині стрімко легалізується.

Тих, хто приїхав на авто і розбив намет на березі моря, ніхто не проганятиме

Навпаки, є розпорядження зробити їхній відпочинок якомога комфортнішим. Нині добудовують десятки кемпінгів на береговій лінії від Алушти до Судака, у ще не «розкручених» чарівних місцях морського відпочинку. Самодіяльні автотуристи, які приїдуть, побачать результати того, як приватний капітал робить узбережжя затишнішим, багатшим на мотелі, автостоянки, кемпінги, де «дикуни» з найтоншими гаманцями теж зможуть відчути себе людьми.

Головне бути пильними на гірських дорогах, обов'язково перепочиньте до зустрічі з ними. Краще зупинитися на відпочинок, якщо ви в'їхали до Криму смерком і доберетеся до моря вночі. У горах дуже швидко темніє, що дуже небезпечно для вашого руху. Тут спрацьовує оптичний обман зору, та ще й чарівність пейзажів відволікає і притупляє почуття небезпеки. Краще перестояти й дощ, бо кримські шляхи мають в собі так звані морголисті сланці, які у вигляді пилу осідають на дорогу, а при перших же краплях дощу перетворюють її на справжню ковзанку. Несподівано в горах з'являються туман і дощі. І ще: відпочиваючи, ніколи не забувайте закрити дверці авто, не залишайте його без догляду або засобів охорони ні на хвилину — бажаючих його поцупити тут вдосталь.

Хай вас ціни не кусають!

Коштує нині відпочинок на морі дешевше, ніж торік, впали ціни й на всіх 267 пляжах півострова.

Ціни в оздоровницях нині такі: Південнобережжя — від 10 до 50 умовних одиниць, Саки — Євпаторія — за номер на двох — 10—20, Феодосія — 8—20, Чорноморськ, Леніно, Роздольне — від 6 умовних одиниць до 15, залежно від рівня комфортності. Цікавим стає перебування у ще не відкритих для масового туриста приморських регіонах, де відпочинок найдешевший. Жителі цих місць пускають під дах всіх відпочивальників, котрі погоджуються оплачувати лише комунальні послуги, що самотужки їм сплатити важко.

Численні приватні пансіонати і ті, хто здає квартири, правлять по 10—15 грн. за добу в окремій кімнаті, 10—20 доларів за однокімнатну квартиру біля моря «під ключ».

У престижному готелі «Ялта» проаналізували: робітники і селяни тут не траплялися, бізнесмени і підприємці становлять 40 відсотків, 15 — керівники держпідприємств і організацій, 5 — музиканти, артисти, народні цілителі, модельєри, художники. Решта відсотків —великі чиновники і крута публіка без певних занять. Звісно, путани і представники кримінального світу своєї професії не вказували.

Сьогодні в «Ялті» двомісний номер коштує 176 грн. за добу, напівлюкс — 440, люкс — 550. Вільні місця є навіть у розпал сезону. Чого не скажеш про апартаменти для крутих любителів екзотики. Номер на двох «Молотов» в Юсуповському палаці — 168 доларів, на чотирьох «Сталін» — 342, на шістьох «Юсупов» — 528. Разом з тим 18—20 умовних одиниць коштує комфортний двомісний номер в одному з найчарівніших куточків Криму поруч з колишньою резиденцією генеральних секретарів ЦК КПРС в пансіонаті «Кастрополь», де чудове лікування, екскурсії гірсько-лісовим масивом. За бажання — зупинка з рушницею в улюблених місцях полювання Леоніда Брежнєва. У таких само межах будуть липнево-серпневі ціни у всіх інших престижних оздоровницях Південнобережжя.

А ті, хто зможе викласти серйозну суму — близько 120 доларів на добу в санаторіях «Нижня Ореанда», «Дюльбер», «Морський прибій» і до 200 — у санаторії «Південний», зможуть провести відпустку в компанії вищих урядовців і депутатів. Середньорічна заповнюваність тут становить 50 відсотків, тож у кожній оздоровниці ви будете найдорожчим гостем.

Ой, діти, куди вас на літо подіти?

Відпочинок з дітьми в санаторіях суміщеного типу, який організовано майже в кожній оздоровниці, коштує для дорослого від 60 грн., і вдвічі менше для дитини. Тут батьків чекають дорослі розваги, а малюків — няні й вихователі, дитяча компанія. Зазвичай такі путівки продають на 24 дні, але їх можна скоротити на будь-який термін без фінансових втрат. Тут, як і в численних дитячих таборах, у перервах між купанням, екскурсіями та іншими розвагами, малюків ще й навчатимуть іноземним мовам, комп'ютерній грамотності, спортивним іграм і вправам.

У колишніх піонерських, а нині спортивних, скаутських, екологічних, археологічних та інших таборах, за 18-денний відпочинок мамам і татам треба викласти від 500 до 1500 грн. Зміна в омріяному «Артеку» коштує близько двох тисяч гривень. У більшості дитячих оздоровниць чітко налагоджено трансфер, який входить у вартість путівки, але поцікавитися хто, як і на якому транспорті зустрічатиме, супроводжуватиме і проводжатиме ваших дітей не зайве.

«Лох на халяву охочий»

Міліція готується до літнього вiдлову охочих заробити «на довірливих дурнях». Отож обминайте різноманітні «безпрограшні» лотереї, вгадування, де кулька в наперстках, та ще безліч самодіяльних азартних принад, які пропонують вам на кожному кроці усміхнені умільці «кидати» розчулених красою Криму, очманілих від сонця і вина безжурних курортників. Проходьте стороною всіляких організаторів різних азартних турнірів, в яких ще ніхто нічого ніколи не виграв.

Нарешті млості пляжу й хвиль!

Приємну несподіванку зробили відпочивальникам Південнобережжя працівники Ялтинських залізничних кас. У парки, оздоровниці, на пляжі відтепер за усталеним графіком приїздять пересувні радіокаси. За словами їх працівників, квитки в них продаються на найкращі місця, оскільки організовано спеціальну броню. Щоправда, комісійний збір вищий, ніж у звичайних касах — від 10 грн. Зв'язок між пляжними касами і основним пунктом продажу квитків здійснюється спеціальним радіоканалом. Нововведення стало першим не лише в Україні, але й в близькому зарубіжжі. У місцях найбільшого скупчення відпочивальників вже працює сім радіокас.

Безплатно, та й то після пред'явлення документа про місцеву прописку, можна пройти лише на всі пляжі Євпаторії. Узбережжя вже давно поділено на огороджені парканами пляжні ділянки оздоровниць і орендаторів. Ціни часом — найфантастичніші. В оренду передано навіть недавно найдоступніший пляж парку ім. Фрунзе, який нині огороджено високим залізним парканом. Відкритим для масових відвідин залишився лише Новий пляж на околиці Євпаторії, до якого можна доїхати електричкою або з пересадками на двох трамваях.

В усіх інших місцях кримського узбережжя пляжі ще недоступніші. Стрибкоподібній строкатості пляжних цін, яка щосезону стає дедалі вищою, вимушені користуватися тисячі відпочивальників, гроші яких поповнюють, на жаль, не бюджет, а здебільшого кишені спритних ділків.

Річ у тім, що всі берегозміцнюючі споруди, включно з пляжами, перебувають на балансі Кримського протизсувного управління, створеного в 1963 році для облаштування всього морського узбережжя півострова. За час свого існування «береговики» захистили лише на Південнобережжі 44 кілометри розмитих хвилями смуг, створили понад 600 тисяч квадратних метрів штучних пляжів і більш як 30 кілометрів облаштованих набережних. Та цей «коровай», який влітку перетворюється на насос з відкачування грошей у пляжників, під час курортного сезону перехоплюють підприємства з найрізноманітнішою формою власності. Влада міст і селищ віддає на літо узбережжя в оренду, мотивуючи це тим, що пляжна земля — це їхня власність.

Відповідно до статті 42 Водного кодексу України передача пляжів, що перебувають у державній власності, у місцеву — неприпустима, бо перший їхній користувач — Кримське протизсувне управління, створене державою для облаштування і належної підтримки узбережжя.

Як вихід з нинішньої бійки за право бути єдиним й справжнім господарем пляжів на півострові голова Постійної комісії ВР автономії з екології та надзвичайних ситуацій Віктор Попов пропонує вирішити це питання шляхом укладення договорів між управліннями пляжів і берегових споруд Ялти та інших курортних міст і Кримським протизсувним управлінням «в якості вторинного користувача об'єктами берегозахисту (пляжами) та іншими юридичними і фізичними особами».

Базу даних «Відпочинок в Криму» вже введено в Інтернет, де представлено всі оздоровниці й турфірми. За рейтингом каталогів цей сайт увійшов до десятки кращих.

Та, погодьтеся, що подорожувати античним Пантикапеєм, заповідним Карадагом, Лівадійським палацом, Генуезською фортецею, Нікітським ботсадом, Сердоліковою бухтою, Блакитною затокою, Неаполем Скіфським, Мармуровою і Червоною печерами найкраще не завдяки віртуальному Інтернету, а зблизька побачити всі пишноти Криму на власні очі. Літні дні летять стрімко, життя збігає безповоротно. Тож, якщо є найменша можливість і трохи грошей, пакуйте валізи і мерщій на побачення з морем! Саме тепер воно таке, як писав Антон Павлович Чехов: «Море прекрасне, синє і ніжне, як волосся невинної дівчини. На березі його можна жити сто років і не занудьгувати».

Віктор ХОМЕНКО.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Є можливість і трохи грошей — мерщій на побачення з морем!

Хресна дорога Месії в екслібрисах

Чернівецький художник-графік Іван Балан знаний на Буковині й далеко за її межами як майстер виготовлення книжкових знаків — екслібрисів. Він вже має їх понад 800. Його книжкові мініатюри експонувалися на багатьох міжнародних виставках, зокрема в Польщі, Румунії, Австрії, Німеччині.

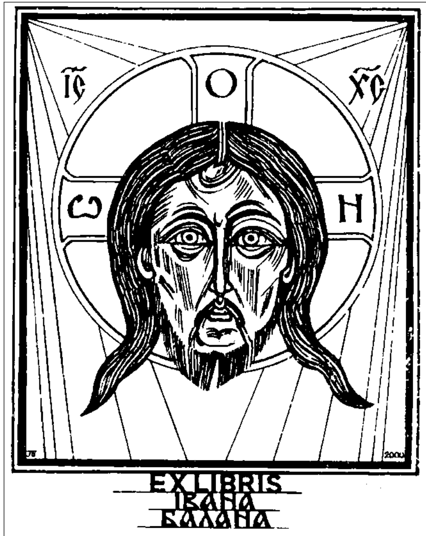

Працює митець у різних техніках, але найбільше полюбляє лінорит та ксилографію.

До речі, кілька екслібрисів виготовив Іван Дмитрович і для бібліотеки чернівецького корпункту «Голосу України».

Серію цікавих книжкових знаків художник присвятив двохтисячоліттю Різдва Христового. Виконано мініатюри в строгій, аскетичній манері. У них знайшли відображення знакові події з життя і діянь Месії. Ці роботи ніби зійшли до нас зі сторінок рукописних Біблій.

Фахівці й шанувальники екслібриса вважають доробок Івана Балана серйозним творчим досягненням.

Василь БАБУХ.
Екслібриси Івана БАЛАНА.

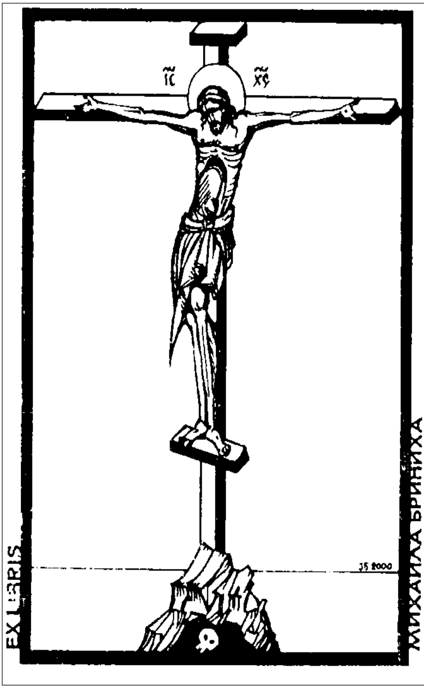

Віце-прем'єра просять заспівати під оркестр

Орфеї і корифеї

Те, що нині офіційно зветься відродженням культури, а неофіційно — її занепадом, насправді не є ні тим, ні тим. Насправді відбувається (і не лише в сфері культури) зміна форм господарювання, зміна джерел і напрямів фінансування. Той, хто цього вчасно не збагнув, заколисаний високими словами про відродження культури та про своє конституційне право на творчість, — той справді ризикує потрапити у важку для себе ситуацію. Так сталося із Заслуженим симфонічним оркестром Національної радіокомпанії України (НРКУ).

Суть справи така: коли формувався нинішній штатний розклад Національної радіокомпанії, про оркестр... забули. Тобто, в структурі НРКУ він не згадується як окремий творчий підрозділ, а музиканти (їх в оркестрі понад 70 душ) всі гамузом зараховані до «артистичного персоналу». Цікаво, що в схемі посадових окладів НРКУ розписано все докладно, аж до посад старшого комірника і просто комірника. Але там не знайдеш артиста симфонічного оркестру — бо всі ці скрипки та інші віолончелі звуться просто артперсоналом!

Звісно, біда не в тім, як кого звуть, а в тім, у яких умовах при цьому опинився оркестр та його музиканти. А умови такі, що «артперсонал» заробляє в середньому 130 гривень, а права на те, щоб самому щось собі заробляти, оркестр не має, бо, як вище сказано, він не є самостійною творчою одиницею і юридичною особою. І що тут вдієш? Адже в угоді між НРКУ і профкомом цієї радіокомпанії сказано: «Профспілковий комітет гарантує своє невтручання в оперативно-господарську діяльність керівників компанії і забезпечує невтручання інших профспілкових органів, які входять до його складу».

І далі: «На період цієї угоди профспілка не буде висувати нових вимог і не організує акцій протесту, в тому числі страйків, з питань, передбачених в цій угоді, при умові їх вирішення».

У подібних випадках люди, далекі від музики, сказали б, що оркестр просто «кинули».

Це прикро. Тим більше, що оркестр НРКУ має перед очима приклад колег з Національного симфонічного оркестру України, котрі живуть інакше: ще від часів, коли міністром культури був Іван Дзюба, той оркестр вважається особливо цінним об'єктом національної культурної спадщини, він є юридичною особою, має самостійний баланс, основні фонди та оборотні кошти, розрахункові рахунки (в тім числі й валютні), має свій товарний знак і печатку, має право в Україні й за кордоном будувати чи наймати рухоме й нерухоме майно, бути позивачем і відповідачем у судах!

Обидва оркестри приблизно аналогічні за складом, але — відчуйте, як кажуть, різницю.

Оцінивши, нарешті, ситуацію, в якій вони опинилися, музиканти оркестру НРКУ на початку нинішнього року надіслали колективне звернення на ім'я Президента Кучми, прем'єра Ющенка, голови комітету ВР Танюка та голови Держкомінформу Драча. У зверненні, зокрема, писалось:

«Унікальний творчий колектив, що був створений понад 70 років тому і не має аналогів в Україні, просить вашої допомоги і прихильності... В Україні є багато різних оркестрів — театральних, філармонічних, камерних. Але такий самобутній колектив, що спеціалізується на студійній роботі, лише один.

На жаль, сьогодні існування цього унікального колективу під загрозою. Середній оклад в оркестрі становить лиш близько третини офіційно визнаного прожиткового мінімуму. Люди поставлені на межу фізичного виживання. Частина висококрофесійних кадрів змушена була залишити улюблений колектив у пошуках кращої долі. Молоді ж перспективні виконавці давно вже не приходять до нас на роботу. Оркестр на очах гине.

У всьому цивілізованому світі національні оркестри радіо є найбільш престижними й високооплачуваними. Саме такі оркестри створюють цілі колекції унікальних фонозаписів, у яких фіксуються для нащадків неповторні інтерпретації шедеврів світового музичного мистецтва. Навіть у найтяжчі воєнні й післявоєнні роки держава, розуміючи значимість мистецтва, знаходила засоби для забезпечення повноцінного творчого життя оркестру. Так чому ж зараз, у мирний час, нікому немає ніякого діла до прославленого колективу? Чому люди, зобов'язані якщо не за покликом серця, то за посадою піклуватися справами колективу, проявляють повну байдужість до нашої долі?».

В кінці звернення перелічено славні імена тих, хто колись стояв за диригентським пультом оркестру: Рахлін, Тольба, Турчак, Симеонов, Кондрашин...

Оці посилання на великих попередників, згадка про те, що «навіть у воєнні роки», і аж до риторичного запитання «чому?» — набір аргументів, типовий для нашого часу. Чи не так пишуть тисячі вчителів, учених, медиків і навіть батюшок різних церков?

Відповіді — теж типові для нашого часу: «30.06. 2001 № 9-1-573/1. В. Блінову, художньому керівникові та головному диригентові Заслуженого симфонічного оркестру НРКУ.

Шановний В'ячеславе Костянтиновичу! Ми глибоко і всебічно проаналізували звернення Вашого колективу <...> і цілком поділяємо Ваші вимоги, проте змушені були затриматися з відповіддю, чекаючи постанови уряду, яка безпосередньо стосується підвищення зарплати працівникам державних теле- і радіокомпаній України. На жаль, відставка уряду спричинила перенесення розгляду документів, пов'язаних з прийняттям згаданої постанови.

Як стало нам відомо, відповідна постанова Кабінету Міністрів вже завізована і найближчим часом побачить світ. Передбачене нею підвищення заробітної плати окремим категоріям працівників НРКУ буде реалізоване негайно.

З повагою, Президент НРКУ В. Набруско».

Згодом (13.06. 2001 № 9-1-616/1) в листі до І. Драча (копія — артистці оркестру НРКУ О. Гусаровій) п. Набруско повідомляє: «...Щось додати до вже сказаного не маємо можливості, оскільки постанова Кабінету Міністрів України, якою передбачається підвищення заробітної плати окремим категоріям працівників НРКУ, й досі не опублікована».

Все це цитується не так заради осуду, як в надії, що високі посадовці зглянуться на абсурдність ситуації.

А музиканти щойно надіслали ще одного листа — на ім'я віце-прем'єра В. Семиноженка: допоможіть повернути Заслуженому симфонічному оркестрові НРКУ його попередній статус! Можливо, вони знають, що новопризначений віце-прем'єр непогано співає й не ризикне залишитися без хорошого оркестрового супроводу. Можна уявити собі такий концерт у недалекому майбутньому. На тому концерті навіть люди, геть позбавлені слуху, аплодували б стоячи й кричали: «Браво!».

Віктор ГРИНЕВИЧ.

Податки

2 + 2 = ?

26 травня цього року в статті «Очищення» газета розповіла про претензії податкової інспекції Хмельницького до компанії «М'ясний двір Поділля» (МДП) на більш як 2 мільйони гривень, нібито не сплачених своєчасно до бюджету.

Підкреслю — нібито, оскільки МДП узявся оскаржувати результати документальної перевірки податківців у судових органах. На думку керівників МДП, яку, до речі, поділяють і аудитори, висновки перевіряльників спираються на помилкові розрахунки і хибні підходи до податкового законодавства, а також суперечать первинним документам підприємства. Тим часом, згідно з актом податкової інспекції від 22.02.2001 рок, підприємству належить сплатити до бюджету 475435 гривень податку на прибуток, 1069789 гривень податку на додану вартість, 2782 гривні земельного податку, 585382 гривні податку на доходи громадян і 8398 гривень штрафних санкцій. Як і слід було очікувати, спростувати результати податкової перевірки в Арбітражному суді Хмельницької області по гарячих слідах не вдається через кримінальну справу за фактом умисного ухилення від податків, порушену стосовно посадових осіб МДП. Але що цікаво! Суд перериває свою роботу за позовом МДП, в основі якого — вимога визнати результати перевірки недійсними, майже одночасно з резюме аудиторів відомої компанії «Норма»: усі принципові звинувачення податківців Хмельницького на адресу МДП безпідставні. Такої само думки дотримуються і в Тернопільському відділенні Київського науково-дослідного інституту судової експертизи, куди керівники МДП «постукали» з власної ініціативи.

А між іншим, до цього столичного НДІ апелював і старший слідчий прокуратури С. Дзяний. Але, дивна річ, попри те, що відповідну постанову він виносить 3 квітня, про неї нічого не знатимуть у столичному інституті ані у травні, ані у червні. Цілком можливо, що не чули про неї і тепер. Можна лише здогадатися, чому: бо негативний для податківців висновок зумовлював би потребу повторної документальної перевірки. А вона, чого доброго, висвітлить фахову некомпетентність перевіряльників і знищить останні сумніви в тому, що перевірка здійснювалася на чиєсь замовлення.

Дивна, м'яко кажучи, професійність хмельницьких податківців впадає в очі кожному, хто пробує порівняти їхні документи, видані за тими самими підписами з одного приводу, але за різними датами. Податкове повідомлення від 18 травня, надіслане до МДП на підставі згаданого вище акта, містить абсолютно інші цифри, ніж згадані в акті. А 6 червня на підприємство надходить копія акта звірки заборгованості перед бюджетом. І в ньому... стверджується, що «М'ясний двір Поділля» винний державі лише 4 гривні 86 копійок пені з податку на доходи з громадян!..

Та інтрига зберігається: наприкінці червня податківці провели на підприємстві додаткову, але не повторну перевірку. Це, як кажуть в Одесі, дві великі різниці, бо додаткова не скасовує попередню. І хоча за її результатами нарахування на МДП вже на мільйони менші, але що завадить податківцям додати їх до попередніх? Адже у Хмельницькому «два плюс два» дорівнює «скільки потрібно».

Сергій ВЛАД.

Фотофакт

Більш як 200 випускників середніх шкіл Полтави одержали золоті медалі та цінні подарунки.

На знімку: *голова Полтавської облдержадміністрації Євген Томін та міський голова Полтави Анатолій Кукоба вручають нагороди.*

Фото Павла ЗДОРОВИЛА. (Укрінформ).

Страшний суд

Такого капосного початку трудового дня старшина ДАІ Шматько либонь і не пам'ятав. Інспектор відчував себе посеред магістралі зовсім голим, так брутально обідрав його права у боротьбі з порушниками правил дорожнього руху новий Указ, за яким правоохоронцеві — гострозорому орлові — повиривали всевидячі очі й могутній караючий дзьоб. Теперечки не тільки напакований крутяк на двоповерховому джипі, а й, узагалі, будь-який бомжик на купі заліззяччя, отримав право глумитися над ним, державною людиною — старшиною Шматьком!.. Але особливо гнітило й принижувало його людську та професійну гідність відтяте право штрафувати всіх цих покидьків на місці порушення... Адже чого вони варті — їхні мерзенні грошики...

У цей час душа конструктора Криворучка літала й співала. Віднині йому, маленькій приниженій та ображеній людині, яка замість розробки, як колись, космічної техніки, змушена заради шматка хліба «грачувати» на своїй старенькій «копійці», навіть такий грізний звір, як співробітник ДАІ, — не указ! Адже тепер дорожньому здирництву — зась! Не мають вже ДАІшники права на відчуження номерних знаків (авжеж, приватна власність — не підходь!), не можуть відібрати й права, чи, як раніше, відігнати кровно зароблене авто на клятий штрафмайданчик, де вмить розбарахолять «ластівку»... Добро до добра — ось ласкава доля й пасажира підкинула — балакучого рожевопикого здоровяня.

— Про указ чули? — торохтів той. — Це ж жах! Теперечки старими грошима від клятих не відкупишся. Вони тебе протокольчиком, протокольчиком по вухах лохівських! Щоб ти потім днями в коридорах суду в черзі стовбичив, доки тебе на хвилинку до якогось дівчиська не викличуть, аби та оголосила, немов і так не ясно, — штраф тридцять гривень! Один раз так побідкаєшся і на колінах стоятимеш, аби хабара взяли. Тільки вже не тими, старими червінчиками...

Конструктор відчув себе собакою, яку підступно облили водою, а від тієї ейфорії й сліду не лишилося. Водій так розхвилювався, що не помітив, як перетнув лінію розмітки і... вмить опинився у волохатих лапах Шматька.

— Порушуємо грубо, зловмисно! — загарчав старшина люто. — От я на тебе зараз отаку ПРОТОКОЛЯРУ накатаю! — Шматько розвів руки, немов затятий брехун-рибалка.

— Благаю! — зірвавшись на фальцет, заскиглив переляканий Криворучко. — Візьміть штраф, ну візьміть. Віддам усе, що маю — благаю!..

— Не маю права! — радісно, лукаво так, по-ієзуїтськи вишкірився сержант.

— Тоді зніміть номери! — в розпачі зойкнув порушник.

— НЕ ПО-ЛО-ЖЕ-НО! — урочисто промовив інспектор.

— А-а-а — все одно — похнюпився і, мабуть, втративши розум, ляпнув невдаха, — забирайте тоді мою годувальницю на штрафмайданчик. — Гірка сльоза скотилася по мужньому, обвітреному житейськими штормами обличчю.

— На біса мені твоя тарантайка? — зареготав Шматько.

— А що ж ви зі мною зробите?! — з панічним жахом вихопилося у чоловіка.

— Ха-ха-ха-ха! — Голосніше і голосніше сміявся міліціонер. — Я, ха-ха, тепер всіх вас, ха-ха, гадів... — Шматько здригнувся і ще шаленіше на повні груди закричав: — ПО СУДАХ ЗАТЯГАЮ!!

Юрій БОЛЬШАК.
Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

От я на тебе зараз отаку ПРОТОКОЛЯРУ накатаю!

Фотожарт

Проба голосу

Фото Сергія СТАРОСТЕНКА.

Тези і антитези

Якщо батьки і діти розуміють один одного, в них є майбутнє.

Володимир ГОЛОБОРОДЬКО.

Літо в селі

Інтерв'ю з дідом Паньком із Хутора

— А ти хто? Писатель? Нє, журналіст? А яка різниця, я і сам бачу, що чоловік грамотний, оно які окуляри і... папка. У нас із папкою ніхто не ходить. Ми все більше з мішками і торбами. То, кажеш, журналіст. А що хочеш почути від діда? Мабуть, про війну. То ти почекай, я збігаю медалі начеплю з орденом «Отечественной войни». Не треба? То що ти хочеш?

Ти що серйозно? «Як проводять літо сільські люди?» А ти з якої газети? «Сільська груша»? А редактор, випадково, у вас не з Прилук? Нормальний... «Сільська груша». Не читав. Немає грошей виписувати. А ти, знаття, соціологічне опитування проводиш. Ну давай, пиши. Всьо розкажу, як батющці на сповіді.

Літо в селі — це тобі не літо в городі. В нашому Хуторі літо починається з півнячого крику. Ото вже зараза. Штири ранку, а він кричить, як навіжений. «Ку-ку-ріку!» — і мусиш вставати. Слухай, що б йому зіпсувати, щоб отак не галасував?

Так-от, півень проспівав, я за косу — і ходу. Недалеко і йти, два кілометри. На годиннику п'ята ранку, а я вже півручки пройшов. Трава не перестояна, з росою, як по маслу лягає в покоси. Ото до восьми покосив, косу на плечі і з сонцем — додому.

Як спека спаде трохи, то інше сільське літо.

Сапа. Сімейні труси. Відро з колорадськими жуками. Ото ніяка зараза їх не бере. Я люблю дивитися, як жуки у відрі один по одному товчуться. Все, як у житті. Один по одному наверх, до влади.

Літо я проводжу в сімейних трусах. Що ти регочеш? Несерйозний ти якийсь, мабуть, не журналіст? Сімейні труси для мене, то як для тебе заокеанські шорти. Зручно! А хто мене побачить? Баба другий місяць у лікарні, а в сусідських хатах ніхто не живе. Я людей токо в бінокль і бачу. Отак складу руки до очей і бачу, що вони теж у трусах.

Цілий місяць ще з бур'янами борюся. Слухай. Ото хтось придумав кару: то закопуй картоплю, то викопуй її. Безкінечна робота. А ще ж сапай, обгортай. І заради ж чого отака мука? Скажу! Щоб заманити сина з невісткою та внуками з Донбасу. Вони тільки й приїжджають, коли зберемо картоплю — це влітку. А зимою, коли кабана заколемо... Спасибі й на цьому. Ото на три дні привезе онуків. Ми зі старою порадіємо їм, а поїдуть діти... Так сумно стає, і так хочеться садити картоплю, аби швидше виросла... Та що картопля. Самим невесело в хаті. Хіба що, аби розрадитись, посваришся зі старою...

Ага, збився на манівці. А ти про що в мене питав? Як селяни проводять літо? Отак і проводять: купаються в мисках і ночвах, бо голова колгоспу, чи як воно там, обмеженого товариства, спустив ставка. Якесь начальство приїхало. То на закусь потрібна була риба.

Літо в селі... Граблі, сіно, коні, перекинутий віз — то теж літо.

Корова, дрова, солома, соловейко... Нарешті вечір. Спала спека. Втихомирилися свині. Рябко і той не гавкає. Тільки півень щось спросоння буркоче до курей. Ото вже, зараза, влюбчивий, точно як я замолоду.

Н-да! Ввечері я люблю дивитися телевізор. Як тільки почнуть «Про це» показувати, я засинаю. От, скажи, наркоз. Як-небудь півночі перекуняю, а там усе спочатку: півнячий крик, бабине «штрик» і голос: «Вставай, старий!» А куди дінешся, встаю. І так усе літо. Та що літо — все життя.

...Чи їжджу відпочивати на море? Ні, на море не їжджу, скажу по правді, але водні процедури приймаю. Ото як ревматизм мене скрутив, то фельшер наш сільський, як оце ти зараз, порекомендував з'їздити до моря. «Полежите, — каже, — на пісочку, водні процедури приймете». А я так собі подумав: «Де я, в дідька, стільки грошей візьму, аби на море їхати?» Я налив у діжку води і ото ввечері, коли нагріється, залізаю в неї з головою. Благодать! Яке ще море потрібно?

А на пісочку не лежу. Сміятися будуть. Який це бовдур удень влітку спить? Тут працювати треба, а не патякати, як оце я з тобою.

Ну добре, піддай-но мені мішок з травою, та й піду я додому. Ти ото, як будеш писати, напиши, що дід Панько з Хутора (мене тут усі знають, ага, отой, що в Празі три пальці втратив на лівій нозі — підірвався на німецькій міні, та не в тому річ), ти напиши в своїй газеті, що Панько передає всім пенсіонерам великий привіт. Тримаймося на цьому світі, бо на нас діти з онуками надіються. Скоро копати картоплю, то прийдуть. От і добре. Дочекатися б!

У діда Панька, що з Хутора біля Житомира, інтерв'ю брав Василь ОСТАПЧУК.

Дошка пошани

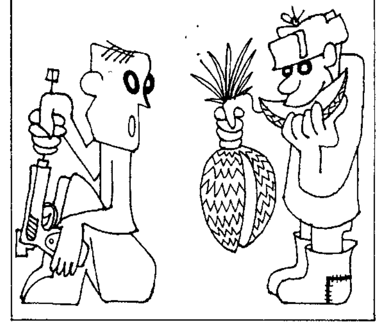

А на вас — ананас

Криївка. Підпільник Кіндрат при світлі каганця читає газету. Аж раптом з'являється ошелешений Юзик:

— Кіндрате, там, нагорі, з'явилися нові рекламні плакати партії «Яблуко» — на них намальовані ананаси! Чому?!

— А хіба ти не знаєш цього анекдота? Значить, учням треба було придумати речення зі словом «ананас». Вовочка каже: «Наш тато заробляє до біса грошей і пропиває!» — «А де ж слово «ананас»?» — «А на нас він чхати хотів!»

Рейтинг на конкурс

Віктор СУСЛОВ, народний депутат України:

— Нині йде боротьба за приватизацію Віктора Ющенка... Його рейтингу.

ВІД ЧЕРГОВОГО:

— Одначе хотілося б подивитися на того дивака, котрий би ризикнув приватизувати самого Суслова...

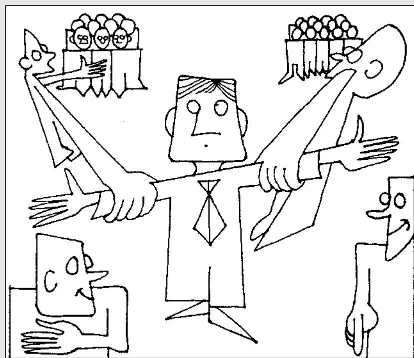

Борги Ощадбанку — в Улан-Баторі?..

Борис БЕСПАЛИЙ, народний депутат України:

— Наша мета — виплата людям грошей, які були втрачені внаслідок знецінення заощаджень в Ощадбанку у 1992 році. Сума боргу астрономічна: близько 130 мільярдів гривень. Згідно з законом кожен рік виділяють по 200 мільйонів гривень на погашення заборгованості. З такими темпами, мабуть, борги хана Батия повністю компенсували б лише нашим сучасникам...

ВІД ЧЕРГОВОГО:

— Оскільки 650 років минуло, то нам час вимагати борги хана Батия від Монголії...

Російська рулетка

Віктор ЧЕРНОМИРДІН, посол Росії в Україні:

— Можу годинами збирати й розбирати зброю, милуватися нею. Це одне з небагатьох моїх хобі.

ВІД ЧЕРГОВОГО:

— Тепер мені зрозуміло, чому триває війна на Кавказі. Коли у прем'єр-міністра одне з небагатьох хобі — брязкати зброєю, то його підлеглим залишається одне-єдине хобі: стріляти з неї...

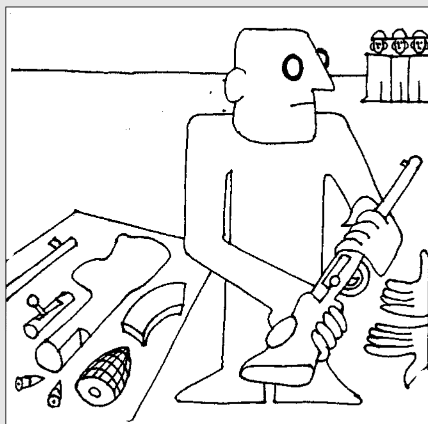

Черговий по «дошці» Вілен КАЙДАШ.
Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

У маленьких прорахунках завжди винний уряд. У великих — народ

Андрій Баль: «Велика об'єднавча сила — футбол!»

Про заслуженого майстра спорту, зірку київського «Динамо» і збірної СРСР 80-х років Андрія Баля написано багато. І наша газета, зокрема, висвітлювала етапи його життя вдома і за кордоном. Ось уже понад рік пан Андрій працює в рідному клубі. І відбулося наше чергове побачення з ним.

— Колись вас відшукали селекціонери київського «Динамо». До речі, хто конкретно? А тепер самі виконуєте таку само місію в динамівському клубі. Працюєте поряд з такими асами селекційної справи, як Андрій Біба, Анатолій Сучков, Іван Терлецький, Павло Богодєлов. Ваш патрон — віце-президент ФК «Динамо» Йожеф Сабо. Як почуваєтесь у цій ролі? Можливо, нинішній ваш статус — спосіб відсидітися?

— Мене особливо й не шукали, бо був на видноті: став чемпіоном світу серед молоді у складі збірної Союзу, виступав за «Карпати». Втім, була конкретна людина, яка 1980 року передала мені офіційне запрошення Валерія Васильовича Лобановського, — Анатолій Андрійович Сучков. Як кажуть, шляхи Господні несповідимі. І тепер ми з Сучковим — колеги. До речі, це елітне товариство прийняло мене до свого гурту приязно. Повчитися в нього є чого. Робота наша нелегка, потребує спеціального досвіду. Зголосився на неї охоче. Про її тимчасовість, відверто, навіть не замислювався.

— Не замислювалися, то й добре. Але ви та ще кілька знаних динамівців, що вже скуштували самостійного тренерського «хліба», — мов генерали в резерві генштабу. Чи мрієте знову очолити «військо» самотужки? Цікаво, кому віддали б перевагу: українському чи зарубіжному клубові?

— Я хотів би насамперед подякувати керівництву динамівського клубу за надану мені роботу, можливість попрацювати в новій якості в елітному колективі. І моє нинішнє життя мене цілком задовольняє. Хоча, повторюю, спершу важко було звикнути до нових обов'язків. Адже тривалий час трудився тренером-практиком. Спершу допомагав, а потім і самотужки працював. Та, коли відверто, і тепер від такої роботи не відмовився б, якби хтось запропонував.

До речі, за десяток років моєї відсутності в українському футболі сталося чимало змін. І, як на мене, багато чого позитивного. В Україні є вже кілька клубів, які живуть не гірше, ніж провідні європейські. Решта поки що помітно відстає. Але є висока планка, і її треба прагнути. Потрібні справжні меценати. Спонсори — то помічники на рік-два. А от меценати — на ціле життя.

— Тепер повернімося до вашого ізраїльського періоду. Дехто стверджує, що в Україні є місце для антисемітизму на побутовому рівні. А чи можна говорити про антиукраїнізм в Ізраїлі?

— Держава Ізраїль — дуже цікава країна. Там лише окремі старі люди розмовляють мовою ідиш. Решта населення спілкується івритом. До речі, одна мова є стабілізовним чинником у суспільстві, котре далеко не однорідне. Тут на маленькій території зібралися євреї з усього світу, в тому числі і з України. Я навіть не уявляв собі, що є темношкірі євреї. Вони приїхали на землю обітовану з Ефіопії. Тобто ціле розмаїття. Однак до новоприбулих там ставляться тепло, створюють усі умови, щоб люди якнайшвидше адаптувалися. Одне слово, неприязні на національному грунті не спостерігав. Мене, українця, поважали скрізь. Щоправда, і я платив тим самим. До речі, іврит опанував дуже швидко. І працювалося набагато легше. Так робиться в усьому цивілізованому світі.

— Либонь, окрім України...

— На жаль, з мовним питанням у нас кепсько. Треба рятувати українську, оберігати її. Хоча приємно, що вона повертається в школи. Мова наша чудова, яскрава, соковита. Варто її полюбити. На суржику розмовляти вміє більшість. Але то обман...

— Ще одне, не футбольне запитання. Відомо, в якому оточенні перебуває держава Ізраїль. Але відомо й про високий добробут населення цієї країни. Що, вважаєте, варто було б узяти за приклад з ізраїльського досвіду нам, українцям?

— Насамперед — унікальну працелюбність. Цей нарід на піску створив квітучу оазу. Такої немає ніде в світі. Там суха погода протягом восьми місяців. Однак щороку збирають чотири врожаї полуниць, три — динь, кавунів. Не кажу вже про цитрусові. Ізраїльські продукти харчування екологічно найчистіші у світі, мають надвисокі смакові якості.

У нас землі — скільки завгодно. І якої землі? Солодкий пиріг, та й годі. Та коли доходить до справи, то там — залило, там — посуха. А насправді, хоч як прикро про це говорити, то — недолугість і недбалість.

— Якось ви в складі футбольної команди Верховної Ради України брали участь у міжнародному турнірі в Сочі. Яке ваше тепер ставлення до народних обранців, як кажуть, після тісного спілкування?

— Тоді наша невеличка тимчасова «фракція» в парламентській футбольній команді — Віталій Хмельницький, Іван Яремчук, Павло Богодєлов і я — мала надати посильну допомогу. Наявність кількох колишніх професіоналів у кожній команді-учасниці було обумовлено положенням про змагання. Ми повелися як законослухняні. Решта посилилася значно більше. Тому перше місце ми не вибороли. Але не біда. Грали гідно. Мені особисто дуже цікаво було в таких незвичних умовах спілкуватися з депутатами. Ті, що були з нами, нормальні люди — цікаві, ерудовані, скромні. А Олександр Кучеренко та Анатолій Матвієнко — взагалі вправні футболісти. Дуже приємно побувати в такому оточенні. Хоча нашу команду вкомплектували представниками різних політичних партій, це був згуртований колектив. Бачите, яка велика об'єднавча сила — футбол! І нехай він залишається таким назавжди.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімку: Андрій Баль.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

P.S. *Коли це інтерв'ю було підготовлено до друку, стало відомо, що Андрій Баль дав згоду очолити полтавський клуб «Ворскла». Що ж, щиро побажаємо йому ні пуху, ні луски.*

Календар ігор чемпіонату України з футболу 2001/2002

Перше коло

1-й тур

7 липня (субота). Динамо (Київ) — Поліграфтехніка (Олександрія), Шахтар (Донецьк) — Закарпаття (Ужгород), Ворскла (Полтава) — Дніпро (Дніпропетровськ), Кривбас (Кривий Ріг) — Металург (Маріуполь), Таврія (Сімферополь) — Карпати (Львів) (11.07.01), Металург (Запоріжжя) — Металург (Донецьк), Металіст (Харків) — ЦСКА (Київ).

2-й тур

15 липня (неділя). Поліграфтехніка — ЦСКА, Металург Д. —Металіст, Карпати — Металург З., Кривбас — Таврія, Металург М. — Ворскла, Закарпаття — Дніпро, Динамо — Шахтар.

3-й тур

20 липня (п'ятниця). Шахтар — Поліграфтехніка. **21 липня (субота).** Дніпро — Динамо, Металург М. — Закарпаття, Таврія — Ворскла, Металург З. — Кривбас, Металіст — Карпати, ЦСКА — Металург Д.

4-й тур

28 липня (субота). Поліграфтехніка — Металург Д., Карпати —ЦСКА, Кривбас — Металіст, Ворскла — Металург З., Закарпаття — Таврія, Динамо — Металург М., Шахтар — Дніпро.

5-й тур

4 серпня (субота). Дніпро — Поліграфтехніка, Металург М. —Шахтар, Таврія — Динамо, Металург З. — Закарпаття, Металіст — Ворскла, ЦСКА — Кривбас, Металург Д. — Карпати.

6-й тур

12 серпня (неділя). Поліграфтехніка — Карпати, Кривбас —Металург Д., Закарпаття — Металіст, Динамо — Металург З. Шахтар — Таврія, Дніпро — Металург М. **13 серпня (понеділок).** Ворскла — ЦСКА.

7-й тур

17 серпня (п'ятниця). Металург З. — Шахтар, Металіст —Динамо. **18 серпня (субота).** Таврія — Дніпро, Металург М. —Поліграфтехніка, ЦСКА — Закарпаття, Металург Д. — Ворскла, Карпати — Кривбас.

8-й тур

25 серпня (субота). Поліграфтехніка — Кривбас, Ворскла —Карпати, Закарпаття — Металург Д., Шахтар — Металіст, Дніпро — Металург З., Металург М. — Таврія. **26 серпня (неділя).** Динамо — ЦСКА.

9-й тур

2 вересня (неділя). Таврія — Поліграфтехніка, Металург З. —Металург М., Карпати — Закарпаття, Кривбас — Ворскла, Металіст — Дніпро, ЦСКА — Шахтар, Металург Д. — Динамо.

10-й тур

15 вересня (субота). Поліграфтехніка — Ворскла, Закарпаття —Кривбас, Шахтар — Металург Д., Динамо — Карпати, Металург М. — Металіст, Таврія — Металург З. **16 вересня (неділя).** Дніпро — ЦСКА.

11-й тур

22 вересня (субота). Металург З. — Поліграфтехніка, Металіст — Таврія, ЦСКА — Металург М., Металург Д. — Дніпро, Карпати — Шахтар, Кривбас — Динамо, Ворскла — Закарпаття.

12-й тур

29 вересня (субота). Поліграфтехніка — Закарпаття, Динамо —Ворскла, Шахтар — Кривбас, Металург М. — Металург Д., Металург З. — Металіст. **30 вересня (неділя).** Дніпро —Карпати, Таврія — ЦСКА.

13-й тур

10 жовтня (середа). Металіст — Поліграфтехніка, ЦСКА —Металург З., Металург Д. — Таврія, Карпати — Металург М., Кривбас — Дніпро. **11 жовтня (четвер).** Ворскла — Шахтар, Закарпаття — Динамо.

Події і результати

Фехтування

Переможний квартет «золотої шпаги»

КОБЛЕНЦЬ. *(Німеччина)*. Чемпіонат Європи. Команда українських шпажистів стала чемпіоном Європи. Золоті медалі для України здобували: харків'яни Максим Хворост, Олександр Горбачук, Дмитро Карюченко та вихованець миколаївської фехтувальної школи, а нині киянин Дмитро Чумак.

Теніс

Сьогодні фінал

ЛОНДОН. Вімблдонський турнір. Сьогодні відбудеться жіночий фінал. У ньому зустрінуться американка Венус Вільямс та бельгійка Жустін Анен. У півфіналі Вільямс перемогла свою співвітчизницю Ліндсей Девенпорт, а Анен несподівано взяла гору над американкою Дженніфер Капріаті, яка вже нинішнього сезону виграла відкриті чемпіонати Австралії та Франції.

Футбол

Мерщій на «Олімпійський»!

КИЇВ. Завтра у столиці фінішує міжнародний футбольний фестиваль «Оболонь-2001». Як повідомив патрон цього заходу, майстер спорту міжнародного класу Віктор Хлус, фінальні матчі у п'яти вікових категоріях відбудуться на НСК «Оліімпійський». Початок матчів о 10.00, і триватиме це свято до 15-ї години.

Збірна юніорів України (U-18), готуючись до фінальної частини чемпіонату Європи, який стартує у Фінляндії 21 липня, провела п'ятиденний збір. Підопічні Валентина Луценка зіграли також два контрольні поєдинки і в обох святкували перемогу: над «Борексом» (Бородянка) — 1:0 і ЦСКА-2 — 2:0.

До речі, на чемпіонаті Європи наша команда гратиме у групі А. 21 липня. Україна — Фінляндія. 23 липня. Україна — Югославія. 25 липня. Україна — Чехія.

РИМ. Перехід аргентинського футболіста Хуана-Себастьяна Верона з римського «Лаціо» до англійського «Манчестер Юнайтед» можна вважати фактом, що здійснився. Президент італійського клубу Серджіо Краньйоті повідомив, що контракт з англійцями підпишуть наступного тижня. Вартість угоди приблизно 35 млн. доларів.

Чемпіон Італії «Рома» продав свого японського легіонера Хібітоші Накату клубові «Парма» за 26 млн. доларів.

РИГА. Позавчора завершився розіграш Кубка Балтії. Переможець — команда Латвії, яка у вирішальному матчі виграла у збірної Литви —4:1. Третіми стали естонські футболісти. Нагадуємо, що збірна України 15 серпня у Ризі проведе товариський матч саме зі збірною Латвії.

Баскетбол

НЬЮ-ЙОРК. Рада власників клубів НБА офіційно схвалила переїзд клубу «Ванкувер грізліз» до Мемфіса. Як відомо, днями керівництво «Грізліз» обміняло свого лідера Абдур Рагима на гравців «Атланти» Лоренсо Райта та Бреваса Найта. Також «Грізліз» дістався третій вибір драфта, яким став баскетболіст іспанської «Барселони» Газоль.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Фотофакт

У столиці пройшли фінальні ігри турніру серед дитячих команд Всеукраїнської ліги з бейсболу.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Інколи українцям легше вивчити іврит, ніж... рідну мову

ВІД КОМІТЕТУ З ДЕРЖАВНИХ ПРЕМІЙ УКРАЇНИ В ГАЛУЗІ НАУКИ І ТЕХНІКИ

Комітет з Державних премій України в галузі науки і техніки повідомляє, що до участі в конкурсі на здобуття Державних премій України в галузі науки і техніки 2001 року допущені такі праці:

1. Розробка та впровадження ресурсозберігаючої технології виробництва конкурентоспроможного на світовому ринку арматурного прокату нового покоління.

Автори: Вихлевщук В. А., Дубина О. В., Кривошеєв П. І., Любімов І. М., Омесь М. М., Поляков В. О., Сміяненко І. М., Худик Ю. Т., Шеремет В. О.

Представлена Інститутом чорної металургії НАН України.

2. Розробка і реалізація енерго- і ресурсозберігаючих технологічних циклів виробництва конкурентоспроможних металовиробів на основі комплексу печей-ковшів та машин безперервного лиття заготовок.

Автори: Мінаєв О. А., Єфімов В. О., Пілюшенко В. Л., Смірнов О. М., Глазков А. Я., Риженков О. М., Несвіт В. В., Крівченко Ю. С., Момот С. В.

Представлена Донецьким державним технічним університетом.

3. Цикл праць «Україна крізь віки».

Автори: Смолій В. А., Реєнт О. П., Кульчицький С. В., Котляр М. Ф., Баран В. Д., Даниленко В. М., Русіна О. В., Степанков В. С., Толочко О. П., Трощинський В. П.

Представлений Інститутом історії України НАН України.

4. Науково-методологічне забезпечення системи національної безпеки України.

Автори: Бєлов О. Ф., Пирожков С. І., Власюк О. С., Пахомов Ю. М., Бакаєв Л. О., Геєць В. М., Шкідченко В. П., Мунтіян В. І., Барановський О. І., Губський Б. В.

Представлена Національним інститутом стратегічних досліджень при адміністрації Президента України.

5. Наукові основи та технічні засоби електрохімічних методів моніторингу екологічної безпеки і корозійної активності техногенних середовищ.

Автори: Герасименко Ю. С., Новицький В. С., Поляков С. Г., Похмурський В. І., Рибаков А. О., Руднік А. А., Сморчков В. І., Чвірук В. П.

Представлена Інститутом електрозварювання ім. Є. Патона НАН України та Національним технічним університетом України «КПІ».

6. Цикл наукових робіт «Еколого-економічні основи раціонального природокористування, формування наукових засад сталого розвитку і забезпечення екологічної безпеки України в умовах ринкових трансформацій».

Автори: Борщевський П. П., Буркинський Б. В., Степанов В. М., Харічков С. К., Волошин В. В., Данилишин Б. М., Дорогунцов С. І., Долішній М. І., Кравців В. С., Трегобчук В. М.

Представлений Інститутом проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України.

7. Розробка та впровадження комплексу технічних засобів і технологій неруйнівного контролю бурового, нафтогазопромислового інструменту та обладнання.

Автори: Бажалук Я. М., Діяк І. В., Зінчак Я. М., Карпаш О. М., Крижанівський Є. І., Криничний П. Я., Марухняк М. Й., Мигаль І. Г., Рибчич І. Й., Троїцький В. О.

Представлена Івано-Франківським державним технічним університетом нафти і газу.

8. Розробка теоретичних основ та впровадження нових високопродуктивних технологій, що підвищують ресурс і надійність роботи деталей та вузлів двигунів.

Автори: Богуслаєв В. О., Жеманюк П. Д., Ляшенко Б. А., Долматов А. І., Борисенко В. К., Кривцов В. С., Мовшович І. Я., Жолткевич М. Д., Подольський Б. А., Власенко В. М.

Представлена Державним підприємством «Харківський НДІ технології машинобудування».

9. Розробка наукових основ створення і впровадження у виробництво високоефективних, надійних, конкурентоспроможних землерийних та транспортуючих машин.

Автори: Кириченко І. Г., Назаров Л. В., Нічке В. В., Костюченко Л. М., Приходько В. І., Воронович В. П., Плютін І. І., Височький Г. В., Леусенко А. В., Антонов М. А.

Представлена Харківським державним автомобільно-дорожнім технічним університетом.

10. Цикл робіт «Науково обгрунтована система створення та впровадження у виробництво високопродуктивних імунних гібридів соняшнику».

Автори: Бондаренко Л. В., Бурлов В. В., Кириченко В. В., Крутько В. І., Лібенко М. О., Лісовий М. П., Петренкова В. П., Нікітчин Д. І., Рябота О. М.

Представлений Інститутом рослинництва ім. В. Юр'єва УААН.

11. Створення й освоєння виробництва вітчизняних зернозбиральних комбайнів КЗС-9-1 «Славутич» та КЗС-1580 «Лан».

Автори: Берман О. П., Богун О. О., Бондар М. А., Буряченко В. І., Коваль С. М., Конюхов С. М., Кравчук В. І., Михно Л. Г., Нєдовєсов В. І., Саєнко В. М.

Представлена Державним конструкторським бюро «Південне» імені М. Янгеля.

12. Зонально адаптовані ресурсозберігаючі комплекси грунтообробних машин для агропромислового виробництва.

Автори: Безносюк М. М., Гуков Я. С., Дубровін В. О., Левчук М. С., Лінник М. К., Маковецький О. А., Медведєв В. М., Ройтберг В. І., Саінсус О. Д., Соломаха Г. М.

Представлена Національним науковим центром «Інститут механізації та електрифікації сільського господарства» УААН.

13. Національна еталонна база України: створення та впровадження в економіку держави.

Автори: Винокуров М. І., Гриневич Ф. Б., Дьомін О. О., Кравченко М. І., Назаренко Л. А., Павленко Ю. Ф., Рожнов М. С., Сидоренко Г. С., Яцків Я. С.

Представлена Харківським державним науково-дослідним інститутом метрології.

14. Комплекс дослідно-конструкторських та технологічних розробок із впровадження високих технологій при виробництві волоконно-оптичних кабелів світового рівня.

Автори: Баранов О. А., Бондаренко О. В., Голубов О. Г., Дащенко О. Ф., Дубров О. М., Іоргачов Д. В., Кугот В. М., Усов А. В., Яценко О. В.

Представлений Державним комітетом промислової політики України та Державним комітетом зв'язку та інформатизації України.

15. Створення та впровадження в медичну практику вітчизняного однофотонного емісійного комп'ютерного томографа.

Автори: Лазар А. П., Мечев Д. С., Щербіна О. В., Гриньов Б. В., Любинський В. Р., Гектін О. В., Терехов С. О., Калашніков О. М.

Представлена Державним підприємством-фірмою «Спеціальне конструкторсько-технологічне бюро «Оризон».

16. Цикл робіт «Наукові основи теплофізичного проектування та технології виготовлення виробів приладобудування з металокераміки».

Автори: Мацевитий Ю. М., Замірець М. В., Морщаков Є. О., Овчаренко В. Є., Голощапов В. М., Дегтярьов В. П., Костіков А. О., Кравченко О. В., Лушпенко С. Ф., Цаканян О. С.

Представлений Науково-дослідним технологічним інститутом приладобудування та Інститутом проблем машинобудування ім. А. Підгорного НАН України.

17. Розробка та впровадження в серійне виробництво сімейства вітчизняних систем життєзабезпечення —апаратів штучної вентиляції легенів та інгаляційного наркозу для задоволення нагальних потреб медичних закладів України.

Автори: Богданов Г. І., Варламов В. А., Глумчер Ф. С., Зеляк П. П., Ісаєв І. В., Лобода Т. В., Майко В. І., Макомела Р. М., Петрик В. Т., Талан С. М.

Представлена Державним комітетом промислової політики України.

18. Нові фізичні ефекти в сильно анізотропних напівпровідниках і прилади на їхній основі.

Автори: Берча Д. М., Іщенко С. С., Ковалюк З. Д., Косевич А. М., Кошкін В. М., Моцний Ф. В., Сливка В. Ю., Стахіра Й. М., Товстюк К. Д., Яремко А. М.

Представлена Інститутом фізики напівпровідників НАН України.

19. Цикл робіт «Теорія когерентного розсіювання та випромінювання заряджених частинок високих енергій у кристалах».

Автори: Ахієзер О. І., Шульга М. Ф.

Представлений Інститутом магнетизму НАН України та Національним науковим центром «Харківський фізико-технічний інститут».

20. Цикл робіт «Теорія, засоби та результати поляриметричних та спектрофотометричних досліджень планетних атмосфер з метою побудови їх моделей».

Автори: Бугаєнко О. І., Длугач Ж. М., Кучеров В. А., Міщенко М. І., Мороженко О. В., Яновицький Е. Г.

Представлений Головною астрономічною обсерваторією НАН України.

21. Імплантуємі пристрої для лікування захворювань центральної нервової системи: науково-технічна розробка, виробництво та практичне застосування в закладах охорони здоров'я.

Автори: Зозуля Ю. П., Орлов Ю. О., Плавський М. В., Дзяк Л. А., Кардаш А. М., Ольхов В. М., Мальченко К. І., Білошицький О. В., Яригін Б. Т.

Представлена Інститутом нейрохірургії ім. академіка А. Ромоданова АМН України.

22. Важкі метали як небезпечні для людини забруднювачі довкілля України: медико-екологічні дослідження, обгрунтування та досвід впровадження профілактичних заходів.

Автори: Трахтенберг І. М., Зербіно Д. Д., Тичинін В. А., Білецька Е. М., Деркачов Е. А., Талакін Ю. М., Іваницька Н. Ф., Горбань Л. М., Коршун М. М.

Представлена Інститутом медицини праці АМН України.

23. Розробка та впровадження нових методів діагностики і раннього хірургічного лікування глибоких опіків та їх наслідків.

Автори: Бігуняк В. В., Григор'єва Т. Г., Гусак В. К., Коваленко О. М., Козинець Г. П., Повстяний М. Ю., Таран В. М., Фісталь Е. Я.

Представлена Інститутом гематології та трансфізіології АМН України.

24. Цикл наукових праць «Розробка та впровадження в практичну охорону здоров'я України нових методів профілактики, діагностики та лікування захворювань внутрішніх органів».

Автори: Мала Л. Т., Коваленко В. М., Циганенко А. Я., Біловол О. М., Латогуз І. К., Ніколенко Є. Я., Волков В. І.

Представлений Інститутом терапії АМН України та Харківським державним медичним університетом.

25. Створення і впровадження у виробництво серії вітчизняних вибухозахищених асинхронних двигунів потужністю від 2,2 до 400 кВт для вибухонебезпечних виробництв України.

Автори: Діренко В. Г., Дмитренко Ю. І., Захарченко П. І., Каїка В. В., Красніков Г. В., Луговський В. В., Орлов В. І., Федоренко Г. М., Ширнін І. Г.

Представлена Українським науково-дослідним, проектно-конструкторським і технологічним інститутом вибухозахищеного і рудникового електрообладнання з дослідно-експериментальним виробництвом.

26. Розробка наукових основ, освоєння виробництва та впровадження конкурентоспроможних, експлуатаційно надійних конструкцій електромереж.

Автори: Горохов Є. В., Лучніков В. А., Васильєв В. М., Шевченко Є. В., Пермяков В. О., Ситник М. П., Семенов В. В., Чевичелов В. О., Гарф. Е. Ф.

Представлена Державним підприємством «Національна енергетична компанія «Укренерго».

27. Розробка методу і створення спеціального обладнання для отримання особливо чистого аргону способом низькотемпературної ректифікації і впровадження в промислове виробництво.

Автори: Атаманчук Ю. А., Ванюшин А. О., Васильєв М. Р., Власов А. М., Горенштейн І. В., Жигіль В. В., Коротков О. С., Саватєєв С. В., Ткачук С. П., Шубцов В. І.

Представлена Дніпропетровською обласною державною адміністрацією.

28. Цикл наукових праць «Іонні розплави: хімія та технологія».

Автори: Волков С. В., Зарубицький О. Г., Нагорний П. Г., Омельчук А. О., Панов Е. В., Присяжний В. Д., Слободяник М. С., Шаповал В. І.

Представлений Інститутом загальної та неорганічної хімії ім. В. Вернадського НАН України та Київським національним університетом імені Тараса Шевченка.

29. Розробка і створення моторної оливи Галол М-4042 ТД з високоефективними експлуатаційними характеристиками для сучасних транспортних двигунів та організація її промислового виробництва.

Автори: Баранський К. І., Бородін Ю. С., Ільницький З. М., Лабуза І. В., Лухапін М. І., Медвідь В. С., Соколов О. О., Угрин Я. А., Чередниченко Г. І., Щербаненко Г. В.

Представлена Казенним підприємством «Харківське конструкторське бюро з двигунобудування».

30. Цикл робіт «Теорія і практика створення антисигнатурних олігодезоксирибонуклеотидів як універсальних антимікробних засобів (фундаментальні дослідження)».

Автори: Скрипаль І. Г., Єгоров О. В., Панченко Л. П., Малиновська Л. П., Серебряний С. Б., Федоряк Д. М., Дубей І. Я., Алексеєва І. В., Шаламай А. С., Макітрук В. Л.

Представлений Інститутом біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України та Інститутом мікробіології і вірусології ім. Д. Заболотного НАН України.

31. Монографія «Штучні ліси в дібровах».

Автори: Гордієнко М. І., Гойчук А. Ф., Гордієнко Н. М.

Представлена Національним аграрним університетом.

32. Палеомагнітні дослідження в Україні (теорія, методологія та впровадження в практику нового напряму в галузі наук про Землю).

Автори: Третяк О. Н., Русаков О. М., Михайлова Н. П., Глеваська А. М., Завойський В. М., Цикора В. М.

Представлена Інститутом геофізики імені С. Субботіна НАН України.

33. Розробка теоретичних і практичних питань вчення про розломно-блокову геоструктуру України: тектоніка і корисні копалини.

Автори: Чебаненко І. І., Гавриш В. К., Знаменська Т. О., Клочко В. П., Радзівілл А. Я., Радзівіл В. Я., Слензак О. І., Токовенко В. С., Федорин Я. В.

Представлена Інститутом геологічних наук НАН України.

34. Створення конкурентоспроможних полімермінеральних сумішей, організація їх промислового виробництва та масового застосування в будівництві.

Автори: Безух А. В., Карапузов Є. К., Лутц Г., Соха В. Г., Єршов С. А., Спектор Ю. П., Толмачов М. Г., Герольд Х., Галаган Ю. О., Потій М. О.

Представлена Українською державною корпорацією промисловості будівельних матеріалів «Укрбудматеріали».

35. Наукові дослідження, розробка та впровадження низькоенергоємних технологій і техніки для наземних, підземних і підводних трудомістких робіт у промисловості та будівництві.

Автори: Баладінський В. Л., Тугай А. М., Смірнов В. М., Фомін А. В., Пелевін Л. Є., Пристайло Ю. П., Сукач М. К., Кічігін А. П., Гарницький М. П., Костенюк О. О.

Представлена Київським національним університетом будівництва і архітектури.

36. Створення та впровадження ефективних технологій відновлення підземних інженерних комунікацій міст України.

Автори: Болотських М. С., Гончаренко Д. Ф., Клейн Ю. Б., Коваленко О. М., Корінько І. В., Піліграм С. С., Санков Г. О., Семчук Г. М.

Представлена Харківським державним технічним університетом будівництва та архітектури.

37. Цикл робіт «Теорія та практика біотехнології випуску ксампану та енпосану, розробка наукових засад та технологій їх використання в текстильній, хімічній, харчовій промисловостях та сільському господарстві».

Автори: Гвоздяк Р. І., Матишевська М. С., Воцелко С. К., Литвинчук О. О., Болоховська В. А., Мартинюк Н. Б., Нагорна О. В., Сарібеков Г. С., Гнідець В. П., Калакура М. М.

Представлений Інститутом мікробіології і вірусології ім. Д. Заболотного НАН України.

38. Цикл наукових праць «Наукові основи технології отримання рослинних біополімерних комплексів — харчових волокон та їх використання в лікувально-профілактичному харчуванні».

Автори: Дудкін М. С., Черно Н. К., Вінникова Л. Г., Капрельянц Л. В.

Представлений Одеською державною академією харчових технологій.

39. Розробка і впровадження нових ресурсозберігаючих засобів кріплення і охоронних конструкцій капітальних виробок на основі геомеханіки системи «кріплення-породний масив», що забезпечують ефективну експлуатацію вугільних шахт України.

Автори: Шашенко О. М., Звягільський Ю. Л., Усаченко Б. М., Левіт В. В., Новік Є. Б., Друцко В. П., Сургай М. С., Кириченко В. Я., Кужель С. В., Косков І. Г.

Представлена Національною гірничою академією України.

40. Розробка та впровадження високоефективної, природоохоронної технології видобутку корисних копалин в складних гідрогеологічних умовах.

Автори: Малий А. М., Чистяков Є. П., Блізнюков В. Г., Сторчак С. О., Швидько П. В., Замишляєв О. Г., Фурман О. І., Драгунов В. П., Слободчиков Г. І., Борисенко С. Г.

Представлена Державним науково-дослідним гірничорудним інститутом.

41. Цикл робіт «Імовірносно-статистичні методи в проблемах надійності та безпеки інформаційних технологій».

Автори: Коваленко І. М., Великий А. П., Гупал А. М., Кочубінський А. І., Кузнєцов М. Ю., Парасюк І. М., Савчук М. М., Стойкова Л. Д., Фаль О. М., Шпак В. Д.

Представлений Інститутом кібернетики ім. В. Глушкова НАН України.

42. Цикл робіт «Розробка комплексної автоматизованої системи управління перевезеннями пасажирів і удосконалення експлуатації метрополітену на базі нових технологій».

Автори: Бабаєв М. М., Демченко О. Ф., Загарій Г. І., Ісаєв Л. О., Костін Є. Л., Сенчишин В. Є., Соболєв Ю. В., Філіпович В. П., Хачатурян Г. О., Черепньов А. С.

Представлений Харківською державною академією залізничного транспорту.

43. Цикл монографій «Функціонально-аналітичні та групові методи сучасної математичної фізики».

Автори: Герасименко В. І., Клімик А. У., Малишев П. В., Нікітін А. Г., Петрина Д. Я., Фущич В. І.

Представлений Інститутом математи-

ки НАН України та Інститутом теоретичної фізики ім. М. Боголюбова НАН України.

44. Підручник «Лазерна фізика», друге видання, К.: Леся, 1999.

Автори: Григорук В. І., Коротков П. А., Хижняк А. І.

Представлений Міністерством освіти і науки України.

45. Підручник «Урологія», К.: Вища школа, 1993.

Автори: Возіанов О. Ф., Люлько О. В.

Представлений Міністерством освіти і науки України.

Публікуючи список робіт, допущених до участі в конкурсі на здобуття Державних премій України в галузі науки і техніки 2001 року, Комітет звертається до наукових та науково-технічних товариств, наукових установ, підприємств, вищих навчальних закладів, учених та спеціалістів, широкої громадськості з проханням прийняти участь в обговоренні переліченних праць і повідомити свою думку щодо їх змісту та складу авторських колективів.

Назви робіт і склади авторських колективів публікуються здебільшого відповідно до подання і уточнюватимуться при подальшому обговоренні.

Відгуки і зауваження, а також матеріали громадського обговорення робіт і їх авторських колективів просимо надсилати до 25 вересня цього року за адресою: 03680, Київ-5, вул. Горького, 51, Комітет з Державних премій України в галузі науки і техніки.

ВІД КОМІТЕТУ З ДЕРЖАВНИХ ПРЕМІЙ УКРАЇНИ В ГАЛУЗІ НАУКИ І ТЕХНІКИ

Комітет з Державних премій України в галузі науки і техніки повідомляє, що до участі в конкурсі на здобуття премій Президента України для молодих вчених Національної академії наук України 2001 року допущені такі праці:

1. Монографія «Чорне море: проблеми і пошуки їх вирішення».

Автор: Коржунова Н. В.

Представлена Радою по вивченню продуктивних сил України НАН України.

2. Розробка методів проектування багатошарового ударостійкого осклення високошвидкісних транспортних засобів.

Автори: Сметанкіна Н. В., Угрімов С. В., Долгополова Н. В.

Представлена Інститутом проблем машинобудування імені А. Підгорного НАН України.

3. Цикл робіт «Фізичні властивості динамічних та топологічних нелінійних збуджень у конденсованих середовищах».

Автори: Горобець О. Ю., Золотарюк Я. О., Мінгалєєв С. Ф., Халак Ю. М.

Представлений Інститутом теоретичної фізики імені М. Боголюбова НАН України.

4. Цикл робіт «Динаміка магнітного потоку в масивних надпровідниках».

Автор: Кордюк О. А.

Представлений Інститутом металофізики імені Г. Курдюмова НАН України.

5. Моделі, методи та інструментарій інтелектуалізації користувацьких інтерфейсів в інформаційних технологіях.

Автори: Зайцева С. В., Тульчинський В. Г., Пшонківська І. М., Шаров О. І.

Представлена Інститутом кібернетики імені В. Глушкова НАН України.

6. Процеси аномального розсіювання та поглинання електромагніт-них хвиль, а також флуктуації та аномальний перенос в неоднорідній магнітоактивній плазмі.

Автор: Назаренко С. О.

Представлена Інститутом ядерних досліджень НАН України.

7. Цикл наукових робіт «Дослідження фоторефрактивного ефекту в кристалах Sn2P2S6 та розробка методів підвищення ефективності нелінійних взаємодій у ближньому інфрачервоному діапазоні спектру».

Автор: Шумелюк О. М.

Представлений Інститутом фізики НАН України.

8. Наукова праця «Методи оцінки опору руйнуванню металічних матеріалів в умовах дії змінних навантажень і температурних полів, а також воденемістких і корозійних середовищ».

Автори: Гембара О. В., Ліщинська М. В., Бассараб А. І.

Представлена Фізико-механічним інститутом імені Г. Карпенка.

9. Фармако-біофізичні властивості трансмембранних іонних струмів гладеньком'язкових клітин резистивних артерій щура.

Автори: Цвіловський В. В., Резніков В. Л.

Представлена Інститутом фізіології імені О. Богомольця НАН України.

10. Комплексний підхід до розробки методів аналізу біологічно активних класів сполук і стандартизація лікарських засобів на їх основі.

Автори: Антіпова О. Є., Лисоченко Л. М., Шкляєв С. А., Шовковий А. В.

Представлений Державним науковим центром лікарських засобів.

11. Вивчення антигенних та імуногенних властивостей чинників патогенності і вірулентності збудників кашлюка та дифтерії з метою вдосконалення діагностики і профілактики цих захворювань.

Автори: Колибо Д. В., Романюк С. І.

Представлена Інститутом біохімії імені О. Палладіна НАН України.

12. Термоконтактний піроліз кам'яного та бурого вугілля в киплячому шарі.

Автор: Гапонич Л. С.

Представлена Науково-технічним центром вугільних енерготехнологій НАН України.

13. Створення матеріалів із заданими фізико-хімічними властивостями на основі нанорозмірних гетерогенних кластерно-зібраних систем.

Автори: Лагута І. В., Гузенко Н. В., Гончарук О. В., Старух Г. М.

Представлена Інститутом хімії поверхні НАН України.

14. Наукова праця «Розробка та дослідження цеолітів (молекулярних сит), каталізаторів та композиційних матеріалів на їх основі».

Автори: Швець О. В., Сміла З. В., Патриляк Л. К., Ліхньовський Р. В.

Представлена Інститутом фізичної хімії імені Л. Писаржевського НАН України.

15. Цикл робіт «Молекулярна структура та конформаційний аналіз шестичленних дигідроароматичних циклів».

Автор: Шишкін О. В.

Представлений Науково-технологічним концерном «Інститут монокристалів» НАН України.

16. Цикл наукових праць «Розробка підходів та дослідження структурно-функціональної організації ядерної ДНК еукаріотів».

Автор: Андреєв І. О.

Представлений Інститутом молекулярної біології і генетики НАН України.

17. Цикл наукових робіт «Створення запасів кріоконсервованої органної культури адренокортикальної тканини і ксенотрансплантація її у клініці».

Автор: Легач Є. І.

Представлений Інститутом проблем кріобіології і кріомедицини НАН України.

18. Вивчення структурно-динамічних властивостей компонентів біополімерів та їх комплексів — ключ до розуміння фізико-хімічних механізмів біомолекулярного впізнавання.

Автор: Міщук Я. Р.

Представлена Інститутом молекулярної біології і генетики НАН України.

19. Використання популяційно-генетичних підходів до створення стійких лісонасаджень в степовій зоні України.

Автори: Бичков С. А., Терлига Н. С.

Представлена Донецьким ботанічним садом НАН України.

20. Ретроспективна дозиметрія та радіаційні характеристики мінералів та біомінералів.

Автор: Щербина О. І.

Представлена Інститутом геохімії, мінералогії та рудоутворення НАН України.

21. Нескінченновимірний та симетрійний аналіз в задачах математичної фізики.

Автори: Попович Р. О., Щепанюк Г. В., Бойко В. М.

Представлена Інститутом математики НАН України.

22. Якісні та аналітичні методи дослідження диференціальних рівнянь і динамічних систем та їх застосування.

Автори: Прикарпатський Я. А., Ронто А. М., Томілов Ю. В., Янчук С. В.

Представлений Інститутом математики НАН України.

Публікуючи список робіт, допущених до участі в конкурсі на здобуття премій Президента України для молодих вчених Національної академії наук України 2001 року, Комітет звертається до наукових та науково-технічних товариств, наукових установ, підприємств, вищих навчальних закладів, учених та спеціалістів, широкої громадськості з проханням взяти участь в обговоренні переліченних праць і повідомити свою думку щодо їх змісту та складу авторських колективів.

Назви робіт і склади авторських колективів публікуються здебільшого відповідно до подання і уточнюватимуться при подальшому обговоренні.

Відгуки та зауваження просимо надсилати до 25 вересня цього року за адресою: 03680, Київ-5, вул. Горького, 51, Комітет з Державних премій України в галузі науки і техніки.

! У номер

Житомир

Боржниками стали пенсіонери

На Житомирщині виявлено понад три тисячі пенсіонерів, яким переплачено більш як 120 тисяч гривень.

У ролі «порушників» тільки ті пенсіонери, які працюють. Заковика в тому, що індексація пенсій у зв'язку з інфляцією проводиться лише в тому випадку, якщо доходи пенсіонера не дотягують до межі малозабезпеченості. Як виявилося, багато літніх людей, влаштувавшись на роботу, не повідомляли органи соцзахисту, хоч це передбачено законом. Тепер пенсіонери дивуються: чому вони мали доповідати про зростання своїх доходів, якщо в кожного є ідентифікаційний номер? Чиновники самі могли побачити, що доходи пенсіонера перевищили 118 гривень 30 копійок.

Олексій КАВУН.

Коментар юристів

Те, що відбувається на Житомирщині, — перша ластівка. У Києві також розпочався «відлов» працюючих пенсіонерів. Для цього районним управлінням Пенсійного фонду направляються листи на підприємства та в організації з проханням терміново направити списки працюючих пенсіонерів з метою перевірки правильності проведення індексації пенсій. Мабуть, це чекає й пенсіонерів з інших регіонів країни. Що ж до законності таких нарахувань, то слід відзначити, що дії Пенсійного фонду цілком відповідають чинному законодавству.

Не треба покладатися в усьому на ідентифікаційний код, який не є безперечною гарантією того, що державні органи самі визначатимуть ваш доход. При цьому необхідно зважати й на те, що сам код не зазначає —працює пенсіонер чи ні. Постановою Кабінету Міністрів України «Про порядок проведення індексації грошових доходів громадян» визначено, що загальний доход працюючого пенсіонера, який підлягає індексації, не повинен перевищувати трикратну величину вартості межі малозабезпеченості. У результаті — доход до 354 гривень 90 копійок на місяць підлягає індексації, а більше, навіть на копійку, — ні. Отже, якщо доход більше призначеної суми пенсії, не слід було індексувати. Інша річ — сам розмір пенсії (навіть проіндексований), змушує громадян працювати, аби вижити в сучасних умовах. Звідси й питання, а чи немає порушення прав людини, яке полягає у фактичному обмеженні права на отримання доходу?

Держава сьогодні не спроможна створити гідні умови життя пенсіонерів — людей, які здебільшого пропрацювали на неї у важких умовах та в складний історичний період. Розмір пенсій сьогодні (окрім деяких категорій) — то суцільна ганьба. Це сором України, тому не варто позбавляти людей права на достойне життя шляхом введення всіляких обмежень, якщо ми не хочемо бачити пенсіонерів, які риються в сміттєвих баках з надією знайти шматок хліба або порожню склотару. І чи винні ці пенсіонери в тому, що чиновники з усіляких фондів своєчасно не повідомили про наявний порядок обмеження індексації та самі зробили пенсіонерам оту заборгованість? Хто ж буде відповідати: чиновник чи пенсіонер? У нашій державі, на жаль, пенсіонер.

Сергій ДЕМСЬКИЙ, Наталя ГЕЛЕТКО.

Треба заробляти гроші !

У Чернігівському обласному державному українському музично-драматичному театрі імені Т. Шевченка — напружена конфліктна ситуація. Новопризначений 1 червня цього року директором театру Сергій Мироненко на зустрічі з журналістами виклав своє бачення проблем артистів, режисерів, а також шляхів їх розв'язання:

— Коли мені запропонували очолити театральний колектив, я був упевнений, що все вдасться легко змінити. Головна проблема нашого обласного театру — застій. Він проявляється у тому, що чимало вистав ставиться по 1,5 і кілька років. Більшість з них мають слабкий художній та естетичний рівень. Коли достатньо дотували, нікого не турбувало, як заповнений зал. Нині бюджет виділяє нам лише 50 відсотків потрібної суми. Після нещодавнього розгляду на бюджетній комісії облради вирішено відшукати додаткові кошти хоча б на зарплату 198 членів колективу — цього року її буде профінансовано на 80 відсотків. Отже, на часі першочергове завдання — навчитися заробляти гроші самим. А для цього треба працювати так, аби шанувальники театрального мистецтва йшли в театр! Зрозуміло, одну й ту саму виставу, яка йде 20 років, жоден не захоче переглядати по п`ять разів. Потрібні прем`єри, робота режисерів! Комерційні вистави! Так, червнева прем`єра «О'кей, Мойшо» у постановці Сергія Кузика дала не тільки заповнений зал з квитками до 12 гривень, а й за два дні повернула 40 відсотків коштів, витрачених на виставу. На жаль, у нас уже давно не робилося щороку бодай шість нових постановок. Практично з перших днів своєї роботи я не знайшов спільної мови з художнім керівником театру, народним артистом Володимиром Грипичем. Це відома у театральному світі людина. Він має заслужені нагороди, звання. Проте Володимир Григорович вже у такому віці, коли важко займатися активно творчим процесом. Він з`являється на 2—3 години в театрі, а це, повірте, дуже мало, аби у ньому кипіло мистецьке життя. Про це прикро казати, але, як на мене, художній керівник живе минулим часом. Він не хоче сприймати нової театральної політики, яка полягає у суворому відборі репертуару, його прогнозованій економічній доцільності. Всі це розуміють, але ніхто не бажає втручатися. Я ж хочу радикальних змін. Тому у нас напружені стосунки, конфлікт. Боюсь, що все це стане на заваді виконанню тих максимальних планів, які ми намітили. Ситуацію в театрі прокоментував народний артист України Вадим Васильєв:

— Я працюю у театральному колективі 35-й рік. Отож знаю його, як самого себе. Вважаю, що сьогодні ми не повинні жити минулими заслугами. Глядачам треба показувати нові п`єси, причому на різні смаки. Бо всі ми різні. На мою думку, у нового керівника — сучасне бачення життя театру. Я його підтримую у цьому. Йому важко. Директор нині повинен в інтересах акторів, мистецтва думати не тільки про високі матерії (що важливо!), а й про комерційний бік справи. Така вимога життя. Треба заробляти гроші!

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

Мал. Анатолія АНДРЕЄВА.

Де ви, русалки та лісовики?

Малюнок з конверта

Люди не випадково чекають її — ніч, що зібрала всі чари. Не раз я помічав, що до ранку на Купала навіть зірки у ставках зникають. Це лісовик їх у мішок збирає, ховає від русалок. Дивишся з греблі між кошлатими гілками — а там лише карасі на місяць, перекинуті у воду, хвостами махають: до сходу так посічуть, що вона від луски тільки з боку в бік трясеться.

А випливеш на середину річки — побачиш місяць уже над багаттями, що догорають, немов у млині жорнів, перекидається. Спочатку весь червоний, як сором'язлива дівиця, але до півночі неначе носик свій припудрить: побіліє, посвітліє та й упаде у зоряне відображення. Тодіто лісовик і прокинеться. І потоне в очереті, де видри, що пустують, смикають щетинисту папороть і заважають русалкам на побачення до вечірньої зорі збиратися. Я пустунок тих знаю... Не раз бувало з хащів біля води чую їхній сміх заливчастий.

А на пахучих ланах, куди до полудня корів приганяють, немов ходить сам Іван Купала. За цією тополею ще увечері багаття палахкотіли, язикатим полум'ям злизували золотисті залишки заходу поміж хатами. Танцями носилися, скакали у задиристих веселощах людські тіні. А нині їх немає. Та й русалки з лісовиками ходять лише в моїй уяві. Кажуть, що їх бачать тільки діти, відчувають святі. Мені пощастило побачити лише казково-красивого лебедя. Самітній кликун, як із минулого, піднявся, роздивився і, розтинаючи зорі лапками, злетів. А я поплив поміж ряскою набиратися приворотного зілля.

Незвичайне це свято. Все живе цієї ночі до води тягнеться. Купала по небу чари розкидає, закреслить тривожні думки летючою мишею і впаде зібганим лунем в очереттяні зарості. Дивишся і не знаєш: чи то пугач вухастий з поваленого ясеня очима світить, чи то відьма спостерігає, пускає вужа поплавати. Аби мені страшно стало. Посміхнуся своїм видінням, але від крику очеретянки стрепенуся. Боятися немає чого. Треба встигнути порадіти.

Підганяю човна до ясеня, повертаюся додому. З дороги річку видно: прудка, як дівчисько. У рюкзаці хрустять раки, щука спину б'є — ледве вухо волосінню не зірвала, коли витягував зубасту. На камінні чиїсь віночки із степових ромашок лежать. Кидаю у річку: хай пливуть собі далі — на щастя, на побачення з русалками. Їм віночки для вбрання потрібні.

Дим вечірніх багать цієї ночі по-особливому пахне, поступаючись лише липі та м'яті. Є у всьому цьому щось незбагненно загадкове. Яке? Хотів би відповісти, але не знаю. У Івана Купала запитуйте. Це його свято!

Анатолій АПЧЕЛ.

Новотроїцьке Волноваського району Донецької області.

Мал. автора.

Народний календар

Липень казати звик: « Я — грозовик»

7 липня — Івана Купала. У цей день годилось обов'язково скупатися, а дітям — пострибати через кропиву. Якщо побачити у лісі в ніч на Купала, як цвіте папороть — обов'язково пощастить.

10 липня — Самсона. Якщо йтиме дощ, то негодитиме сім тижнів —аж до бабиного літа.

12 липня — Петра і Павла. В цей день літнього сонцестояння пастухи відзначали своє «професійне свято»: організовували святковий обхід села, під час якого хазяї дарували харчі та гроші. Кажуть: «Зозуля кує тільки до Петра, а потім мандрикою вдавиться», адже з цього часу будь-яка пташка перестає співати.

Прикмети липня

- Жаркий липень — грудень буде морозяний.
- Літо з грозами — зима зі снігом і морозами.
- Вранці туман стелеться по воді — день порадує теплом.
- Мокре літо — осінь ясна; мокре літо і тепла осінь —на довгу зиму.

Астрологічний прогноз

на 9—15 липня 2001 року

Це буде романтичний тиждень. Вас переповнюватимуть ніжні й піднесені почуття. До кінця тижня зможете закріпити або якось оформити приємні стосунки, що склалися з людьми.

ОВЕН. Ваші приємні манери і витончений гумор справлять на оточуючих незвичайне враження. А хтось із вас вирушить у коротку поїздку і затримається на місці призначення довше, аніж заплановано.

ТЕЛЕЦЬ. Можете отримати приховану підтримку «зверху», якщо ви її заслужили. Якщо у вас виникне потреба розв'язувати фінансові питання, довіртеся своїй інтуїції. Ви можете знайти новий стабільний заробіток.

БЛИЗНЯТА. Всі ваші ініціативи і починання матимуть успіх. Якщо найближчим часом маєте намір їхати у відпустку за кордон, цей тиждень підходить для того, щоб вирушити в дорогу.

РАК. Вам принесе задоволення прихована від людських очей діяльність. Вам не зашкодило б підбити підсумок своєї діяльності, перш ніж іти далі, озирніться. Вихідні проведіть на самоті.

ЛЕВ. Цього тижня можете заступитися за людей, які попросять вас про допомогу. Це значно змінить ваш авторитет і вплив серед оточуючих. Якщо маєте перспективні задуми, можете зайнятися їх реалізацією, тільки не наодинці.

ДІВА. Можете конкретизувати свої невизначені службові обов'язки. Але якщо самі виступаєте в ролі роботодавця, то, щоб уникнути плутанини і складностей, маєте чітко визначити службові обов'язки своїх підлеглих.

ТЕРЕЗИ. Активізуйте свою діяльність, пов'язану з людьми здалеку. Самотні можуть спробувати зустріти рідну душу. Вихідні присвятіть своєму хобі. Сплануйте відпочинок з дітьми або коханою людиною.

СКОРПІОН. Ваші спільні доходи зростуть і можуть стати неконтрольованими. Якщо чекаєте зручного моменту, щоб узяти гроші в кредит або оформити позику, то цей період буде вдалим для вирішення цих питань.

СТРІЛЕЦЬ. Цього тижня вам краще працювати з партнером або в команді, тоді на вас чекає успіх. Приділіть більше уваги вашому чоловіку або дружині.

КОЗЕРІГ. Присвятіть весь цей тиждень своєму здоров'ю. Ефективним буде спокійний режим. Поміркуйте, як можна змінити своє щоденне меню. Наприкінці тижня отримаєте винагороду за своє терпіння і працю.

ВОДОЛІЙ. Ваші творчі починання й ініціативи дадуть конкретні результати. Оточуючі відчуватимуть вашу натхненність і привабливість. Якщо у вас виникне романтичне почуття, то це може бути надовго.

РИБИ. Цього тижня можете зайнятися офіційним оформленням купівлі або продажу нерухомості. Якщо у вас є можливість, розпочніть косметичний ремонт. Ті, для кого має значення духовне життя, можуть отримати багатий досвід роботи над собою або зі снами.

Фотопосмішка

— Зустрів старого друга?

***На знімку:** наш власний кореспондент в Одеській та Миколаївській областях Георгій ВОРОТНЮК зі своїм кудлатим другом Шайтаном.*

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Будьте здорові!

Пухнастий лікар

Чи знаєте ви, що відома нам конюшина допомагає при опіках. А ще зменшує чутливість організму під час алергійних захворювань. Препарати конюшини використовують як протизапальний та антисептичний засіб. Його суцвіття й трава багаті на вітаміни С, Е, В. Дуже корисний свіжовичавлений сік надземної частини рослини. Його варто приймати по 1/3 склянки з чайною ложкою меду 3-4 рази на день.

Олена ШУМЕЙКО.

Вінниця.

Чи вмієте ви контролювати себе?

Психотест

У деяких ситуаціях ви зберігаєте спокій, а в деяких — готові зірватися. Тест, розроблений американським психологом Марком Снайдером, допоможе контролювати себе в спілкуванні з людьми. Якщо дані твердження здаються вам правильними, поруч з номером поставте «так», якщо неправильними — «ні».

1. Мені здається, важко наслідувати поведінку інших людей.
2. Інколи можу клеїти дурня, щоб привернути увагу оточуючих.
3. З мене міг би вийти непоганий актор.
4. Тим, хто мене оточує, інколи здається, що я переживаю щось більш глибоко, ніж насправді.
5. У компанії я рідко буваю в центрі уваги.
6. У спілкуванні з людьми я поводжуся по-різному.
7. Можу відстоювати лише те, в чому переконаний.
8. Щоб досягти успіхів у роботі та спілкуванні, намагаюся бути таким, яким мене хочуть бачити.
9. З людьми, яких не переношу, можу бути дружелюбним.
10. Я не завжди такий, яким здаюся насправді.

А тепер по одному балу приплюсуйте собі за відповідь «ні» на ствердну відповідь 1,5,7 і за відповідь «так» — для інших.

0—3 бали. Ваша поведінка надто усталена. Ви ніколи не змінюєте її залежно від ситуацій і намагаєтеся бути щирим. Але деяким ваша прямолінійність не подобається.

4—6 балів. Ви щирі, але часто буваєте стримані в своїх емоціях. Вам не байдужа думка інших.

7—10 балів. Вам нічого не варто увійти в іншу роль. Дуже часто ви передбачаєте враження, яке справляєте на оточуючих.

Редактор номера Людмила КОХАНЕЦЬ.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Людмила КОХАНЕЦЬ, Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 150000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України».

Зам. 0311118.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 446-91-37, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Засновник і видавець – Верховна Рада України